

Vitaal en Sociaal Breda

TERUGBLIK OP ONZE AMBITIE

In 2022 werd Breda geconfronteerd met een grote opgave om honderden Oekraïense vluchtelingen op te vangen. Daarbij lieten we opnieuw zien dat we een krachtige samenleving hebben. Veel inwoners waren betrokken bij het gereedmaken van de opvang en/of vingen zelf vluchtelingen op. Mensen stonden klaar om te helpen als klusser, gastvrouw of EHBO'er. Ook huisartsen, maatschappelijk werkers, sportcoaches, kerken, kroegbazen en ambtenaren zetten allemaal een stap extra.

Een krachtige samenleving zorgt er ook voor dat mensen minder afhankelijk zijn van de overheid. Mensen zijn ook gelukkiger als ze onafhankelijk zijn. In 2022 hebben wij met de netwerksamenwerking binnen Zorg voor Elkaar Breda de klantreis Wmo verder ingezet. We kijken eerst wat iemand wel kan, wat iemands netwerk nog kan en welke vaardigheden daarbij versterkt kunnen worden. Dit heeft positieve resultaten opgeleverd. Mensen zijn blij met de gekozen oplossing en er wordt minder een beroep gedaan op Wmo-maatwerkvoorzieningen. Dit is ook nodig, omdat het personeel daar steeds schaarser is. Ook met buurtpleinen boeken we mooie successen. Mensen met een zorgvraag trekken met elkaar op en organiseren hun eigen dagbesteding.

We zijn hard aan de slag gegaan om de ambities op het gebied van bestaanszekerheid, kansenongelijkheid en een gezond leven mogelijk te maken. Ook hier werden we geconfronteerd met onverwachte uitdagingen, zoals de energiecrisis. In 2022 zagen we dat door stijgende energieprijzen de bestaanszekerheid van veel mensen in het geding kwam. Als overheid hebben we hier proactief op gehandeld door vooruitlopend op de besluitvorming door het Rijk een energietoeslag in te voeren. Ook bieden we inwoners de helpende hand bij het verduurzamen van hun woning.

Met de start van Insta@Breda faciliteren we dat mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt makkelijker in contact komen met werkgevers. Hiermee maken we werk voor iedereen makkelijker bereikbaar.

We bieden actief hulp bij schulden, want financiële zorgen kunnen grote stress veroorzaken. Daarom hebben we het Financieel Expertisecentrum ingericht, dat begin 2023 geopend is. We helpen hier ook inwoners die weer aan het werk gaan om inzichtelijk te maken wat dit betekent voor hun inkomen.

We hebben met onze netwerkpartners de mentale weerbaarheid van onze jeugdigen vergroot. Die was onder druk komen te staan door alle ontwikkelingen in de wereld, zoals corona en de oorlog in Oekraïne. We hebben laagdrempelige hulp op scholen en in de wijken en dorpen aangeboden om zo vroeg mogelijk de vragen van jeugdigen in beeld te hebben. Daarvoor hebben we onder andere het jongerenwerk geïntensiveerd. Ook hebben we geïnvesteerd om de vraagstukken van jeugdigen systemisch te benaderen. Daarbij richten we ons op thema's als 18-/18+ en Value Based Healthcare om samen met de jeugdigen en hun omgeving en netwerk tot oplossingen te komen. We hebben daarbij gewerkt met een integrale benadering vanuit het sociaal domein en de veiligheidsketen.

Met Verbeter Breda hebben we stappen gezet om kansenongelijkheid tegen te gaan. In de Bredase wijken zijn activiteiten gestart die bijdragen aan het bevorderen van de kansen van inwoners, ongeacht waar zij vandaan komen. Met allianties van inwoners en professionals hebben we een nieuw pact ontwikkeld om te werken aan bestaanszekerheid, kansengelijkheid en een gezond leven.

Thema Opgroeien

WAT HEBBEN WE BEREIKT?

Jeugd

- Het afgelopen jaar hebben we samen met jeugdigen en onze partners in Breda gewerkt aan het versterken van het gewone leven van kinderen en opvoeders. Daarbij staan hun eigen mogelijkheden voorop. In het uitvoeringsplan jeugd(hulp) 2020-2023 staat wat we willen bereiken en hoe we dat samen doen. We hebben extra aandacht besteed aan een positief opgroei- en opvoedklimaat voor alle kinderen en jongeren, thuis, in de buurt, op school en online. Daarbij zijn we gericht op het versterken van het gewone leven, het voorkomen van de vraag naar jeugdhulp en het voorkomen van schooluitval, zodat jongeren goed voorbereid zijn op de toekomst.
- De coronaperiode heeft ons het belang laten zien van samen sterk staan. We zagen positieve gevolgen, zoals de opmerkelijke veerkracht van gezinnen, meer saamhorigheid en innovaties met blended care (een combinatie van

traditionele behandelingen en online hulpverlening). Tegelijkertijd maakten we ons zorgen over minder zicht op de problemen van gezinnen, de mentale weerbaarheid van een grote groep jongeren en over een toename van de kansenverschillen tussen kinderen en jongeren. Dat zien wij ook terug in de cijfers over het aantal kinderen en jeugdigen dat gebruikmaakt van jeugdhulp. Dit aantal is opnieuw toegenomen.

- In de jeugdhulpregio West-Brabant-Oost (WBO), waar Breda deel van uitmaakt, hebben we in 2022 gewerkt aan het programma Norm van opdrachtgeverschap Jeugd. Daarmee hebben we in de zomer van 2022 als eerste belangrijke stap de regiovisie vastgesteld.
- Het dossier Juzt is afgewikkeld.
- Helaas hebben we ook in 2022 nog geen duidelijkheid gekregen vanuit het Rijk over de hervormingsagenda.

Per thema hebben we de volgende resultaten bereikt:

Familie

Ons streven is dat kinderen gezond en veilig opgroeien in de eigen thuissituatie. Waar dat niet lukt, bieden we goede hulp en ondersteuning. Het aantal kinderen dat in 2022 uit huis is geplaatst, is 369. Dat is een daling van 13% ten opzichte van 2018. De reden daarvoor is dat er meer intensievere vormen van ambulante jeugdhulp worden ingezet. Daarmee voorkomen we dat er een uithuisplaatsing nodig is. Om deze beweging naar 0 te stimuleren, is het aanbod van jeugdhulp met verblijf lager geworden. Gezinnen en hun netwerk worden steeds meer betrokken bij oplossingen om een uithuisplaatsing te voorkomen. Daarnaast zien we een lichte stijging in het aantal gezinsvervangende plaatsingen (pleegzorg en gezinshuiszorg).

Het aantal kinderen met een gedwongen plaatsing in crisis-, verblijfs- en gesloten jeugdhulp lag in 2022 op 117. Dit is een daling van 43% ten opzichte van 2018. Hier zijn 2 verklaringen voor. Aan de ene kant zijn er wachtlijsten bij de Raad voor de Kinderbescherming en de gecertificeerde instellingen, waardoor het langer duurt voordat een jeugdige geplaatst kan worden. Aan de andere kant regelen we zo veel mogelijk inzet vanuit het vrijwillig kader. Het totaal aantal kinderen in verblijf was 369. Het meten van de verblijfsperiode binnen de verblijfszorg is helaas niet gelukt, omdat de juiste parameters daarvoor ontbreken.

Onderwijs-zorg

We willen dat ook kwetsbare kinderen en jongeren onderwijs volgen. Het afgelopen jaar hebben we veel geïnvesteerd in het netwerk en hebben we partijen samengebracht om zo gezamenlijk verder te werken vanuit een gedeelde visie op onderwijs-zorg.

Jeugdhulp

Het aantal jeugdigen met een toewijzing zorg is toegenomen in vergelijking met 2018.

Toewijzing zorg	2018	2022	Stijging in %
Aantal unieke jeugdige met een toewijzing zorg	4.334	5.032	16%
Aantal jeugdige met een toewijzing ambulante hulp op het totaal	3.927	4.751	21%

In 2022 hebben 5.032 jeugdigen jeugdhulp ontvangen. Dat is een stijging van 16% ten opzichte van 2018. In bijna 80% van de gevallen gaat het om ambulante jeugdhulp. Deze indicator wijkt af van de indicator 'in- en uitstroom specialistische jeugdhulp', die we in het beleidsplan noemen. Met de huidige inzichten vinden we dat die indicator onvoldoende de ontwikkeling laat zien van het stijgende aantal jeugdigen dat gebruikt maakt van jeugdhulp. We zien namelijk dat de in- en doorstroom juist stagneert, waardoor de wachtlijsten groeien. Dit wordt nog eens versterkt door de gevolgen van de coronapandemie voor jeugdigen en gezinnen. Het aantal jeugdigen blijft toenemen en jeugdigen in de jeugdhulp lijken meer langdurige hulp nodig te hebben. Ten opzichte van eerdere jaren zien we dat vooral het aantal jeugdigen toeneemt dat gebruikmaakt van ambulante jeugdhulp. De instroom en uitstroom uit de jeugdhulp zijn daarmee nog niet in balans. Voor een volledig beeld laten we hieronder toch de oorspronkelijke cijfers zien.

In- en Uitstroom specialistische jeugdhulp	2018	2022
--	------	------

Instroom in de specialistische jeugdhulp (reductie 5%)	1811 unieke jeugdige	1385 unieke jeugdige
Recidive		797
Uitstroom van kinderen uit de specialistische jeugdhulp (toename 10%)	1.304	2.095

* Instroom staat voor het aantal jeugdigen dat in 2022 voor het eerst in de specialistische jeugdhulp komt. Uitstroom staat voor het aantal jeugdigen dat in 2022 3 maanden of langer uit de specialistische jeugdhulp was. Met recidive bedoelen we jeugdigen die na 3 maanden weer terug in zorg komen.

Veiligheid

- Het aantal kinderen met een kindbeschermingsmaatregel lag in 2022 op 300, een daling van 10% ten opzichte van 2018. In 2018 waren dit er 335. Het aantal kinderen met een kindbeschermingsmaatregel langer dan 1 jaar lag in 2022 op 132. In 2018 was dit 126. Een stijging van 5% ten opzichte van 2018. We willen beter zicht krijgen op de effecten van de verschillende schakels binnen de keten en ontdekken aan welke knoppen we kunnen draaien. Daarom hebben we in 2022 geïnvesteerd in een ketenmonitor.
- In het vrijwillig kader werken we steeds meer in een drangkader. Er worden minder verzoeken tot onderzoek (VTO's) ingediend aan de beschermingstafel/kr8 collectief. De Raad voor de Kinderbescherming (RdVK) en de gecertificeerde instellingen (GI's) hebben te maken met wachtlijsten. In 2021 was er zelfs een cliëntenstop bij JBB. Daardoor wordt er langer hulp verleend in het vrijwillig kader. Daarbij worden ook steeds intensievere en langdurige vormen van ambulante jeugdhulp ingezet.
- Het aantal kinderen met jeugdreclasseringsmaatregelen lag in 2022 op 87, een daling van 16% ten opzichte van 2018. Landelijk gezien stijgen de cijfers van jeugdcriminaliteit juist, dus dit is een opvallende ontwikkeling. Het kan zijn dat de Raad voor de Kinderbescherming minder vaak reclasseringsmaatregelen adviseert.

WAT HEBBEN WE ERVOOR GEDAAN?

Jeugd

In 2022 hebben we op verschillende manieren aan onze doelstellingen gewerkt. Dat beschrijven we hieronder per thema.

Familie

- Samen met onze partners hebben we geïnvesteerd in ondersteuning zodat kinderen thuis gezond en veilig kunnen opgroeien. Dit doen we met onze lokale en regionale partners (zie ook bij Jeugdhulp). Daarnaast investeerden we in pleegzorg en gezinshuizorg. Daar waar thuis opgroeien tijdelijk of voor langere tijd niet meer lukt, groeien kinderen toch zo thuis als mogelijk op.
- Tijdens de Week van de Pleegzorg hebben we op meerdere manieren aandacht gevraagd voor het onderwerp. Alle pleegouders in Breda hebben een attentie ontvangen met een persoonlijke boodschap van de wethouder. Ook heeft de gemeente meerdere berichten verspreid via sociale media.
- Het project 'Pleegzorg, een gezamenlijke zorg' heeft geleid tot een gezamenlijke visie en uitgangspunten, en heldere samenwerkingsafspraken. Daarmee zorgden we voor een betere afstemming tussen aanbieders en afnemers en een snelle en gedegen samenwerking. Doordat er minder gesprekken nodig zijn en er sneller gehandeld kan worden, worden pleegouders minder belast.
- Daarnaast is er een monitor ingericht voor pleegzorg en gezinshuizorg. Hierdoor is ons inzicht toegenomen en kunnen we onder meer de ontwikkeling volgen van de beweging naar 0, doordat de data over verblijf er ook in zijn verwerkt.

- Het Mockingbird Family Model is een pleegzorgmodel dat het systeem ingrijpend verandert. Aan de pleegzorgtafel hebben we daarom met alle pleegzorgorganisaties, de Pleegouderraad en de beleidsmedewerkers uit de regio besloten om eerst een gedegen onderzoek uit te voeren. Daarom is het project in 2022 niet verder uitgevoerd.
- In februari 2022 zijn we gestart met plaatsingscoördinatie voor gezinshuizorg. Het plaatsingscoördinatiepunt is dus nu ruim een jaar actief. Uit evaluatiegesprekken met onder andere de verwijzers, de gezinshuizen en de plaatsingscoördinatie blijkt dat er resultaten worden geboekt en dat de voordelen zichtbaar worden. De plaatsingscoördinatie heeft zicht op de doelgroep, het aanbod en de samenstelling van alle gecontracteerde gezinshuizen in WBO. Zo coördineren zij de zoektocht naar een geschikte gezinshuisplaats. Ook zorgt de plaatsingscoördinatie voor de monitoring en rapportage. Hierdoor hebben we beter zicht gekregen op onder meer de in- en uitstroom, de problematiek en het verwijzgedrag. Dat leidt tot een betere matching tussen de behoefte van het kind en de gezinshuisprofielen.
- Sinds het najaar van 2022 is de JIM-aanpak operationeel in onze jeugdregio. Die wordt uitgevoerd door een samenwerkingsverband van de toegangsteams van de gemeenten en de jeugdhulpaanbieders, zoals Sterk Huis, GGZ Breburg en Amarant. Intussen zijn meerdere professionals geschoold in de JIM-methodiek en zijn er 10 jeugdigen aangemeld voor een JIM-traject.

Onderwijs-zorg

Ook kwetsbare kinderen en jongeren volgen onderwijs. Dat thema stond centraal in 2022. Kwetsbare kinderen en jongeren behielden hun toekomstperspectief doordat we in eerste instantie onderwijs hebben aangeboden (op locatie). Waar nodig zorgden we voor andersoortige ontwikkellijnen. Kinderen en jongeren die extra ondersteuning van jeugdhulp nodig hadden, hebben dit zo veel mogelijk binnen de schoolsetting gekregen. Daar hebben we binnen verschillende initiatieven aan gewerkt:

- We hebben het project 3G (Gezien, Gehoord en Gesteund) uitgebreid naar 6 Bredase vo-scholen. Deze collectieve inzet heeft geleid tot minder doorverwijzingen naar geïndiceerde GGZ-zorg. Daarnaast hebben we de urgentie aangetoond voor het verstevigen van de pedagogische basis op onderwijsinstellingen. Dit heeft geleid tot structurele inbedding in de ondersteuningsstructuur van de scholen.
- We hebben de pilot Plein 3 verlengd. Daarmee hebben we geïnvesteerd in een efficiënte inzet van ondersteuning en jeugdhulp in het onderwijs (collectieve onderwijs-zorg arrangementen).

Jeugdhulp

Wij zien een grote druk op jeugdigen en hun ouders. Eenzaamheid, somberheid en depressies, onderwijsachterstand, polarisatie en verharding in de samenleving zijn actuele vraagstukken, onder meer vanwege de coronapandemie. We zien ook de vraag naar specialistische jeugdhulp toenemen. Daar hebben we met verschillende activiteiten en projecten aandacht aan besteed. Met het project Jeugdprofessional bij de Huisarts hebben we gewerkt aan meer expertise en kunde binnen huisartsenpraktijken. Hierdoor zijn nu 28 huisartsenpraktijken actief verbonden aan een jeugdprofessional, waardoor we hulpvragen beter kunnen normaliseren en de juiste zorg op de juiste plek kunnen organiseren.

Het initiatief TEJO Breda biedt laagdrempelige, gratis hulp voor jongeren. Zij hebben aandacht voor het welbevinden en de veerkracht van jongeren en helpen hen om zelfstandig te leven en te werken vanuit eigenheid en kracht. Daardoor neemt de hoeveelheid ambulante GGZ-behandeling af.

Daarnaast hebben we samen met jeugdigen en onze partners gewerkt aan een betere overgang naar volwassenheid, zodat jeugdigen goed zijn voorbereid op de toekomst en een perspectief hebben. Hun toekomstplan is daarbij het uitgangspunt. Op basis van een casusonderzoek hebben we het screeningsteam 18-/18+ en een gezamenlijke werkwijze ingericht voor de overgang naar volwassenheid. Het screeningsteam bevat verschillende expertises: Wmo-begeleiding, Wmo beschermd wonen, Jeugdhulp, Schuldhulpverlening, Regionaal Bureau Leren en Breday. Zij kijken samen naar het toekomstplan van de jeugdige en bekijken of er een blijvende ondersteuningsbehoefte is en welke medewerkers die het beste kunnen bieden.

Om jeugdigen en hun gezinnen weer in beweging te krijgen, moeten we over de domeinen heen samenwerken en zorgen voor samenhang in onze aanpak. In 2022 zijn we daarom gestart met het project Value Based Healthcare (Kanz+). Sommige problemen zijn nu eenmaal groter, dieper en meer omvattend dan het jeugdzorgsysteem aanbiedt. Op dit moment zijn er 2 gezinnen die deelnemen aan dit project.

In 2022 hebben we een monitor ontwikkeld om de doelen uit het beleidsplan 'Samen voor onze toekomst 2020–2023' te kunnen volgen op de thema's familie, jeugdhulp en veiligheid. Dit geeft ons meer inzicht in de ontwikkeling van het gebruik van de jeugdhulp. Deze monitor ontwikkelen wij verder door, onder andere voor het thema onderwijs–zorg.

Veiligheid

In 2022 zijn het jeugddomein en het veiligheidsdomein intensiever gaan samenwerken. Surplus Jeugdwerk en Grote Broer Grote Zus hebben extra jongerenwerkers ingezet in de wijken die dat nodig hebben. Hierdoor hebben we meer inzicht gekregen in wat er speelt onder jongeren en andere wijkbewoners. Ook voelen jongeren zich meer gehoord en uitgenodigd om meer te doen in hun eigen wijk. Daarmee is de sociale cohesie toegenomen en vinden meer jongeren en kinderen aansluiting met elkaar.

Het project Krypton heeft aandacht besteed aan het versterken van het Kansengebied Kadijkje. Op het terrein van voetbalvereniging Advendo zijn de faciliteiten geüpgraded, zodat er in de Hoge Vucht ook mogelijkheden zijn om andere activiteiten uit te voeren. Zo zetten onze maatschappelijke partners ook in op talentontwikkeling van jeugdigen op het gebied van sport, spel en cultuur. Dit is dé manier om met jongeren in contact te blijven, structuur te bieden en ongewenst gedrag bij te sturen. Zo kunnen zij zich fysiek en mentaal ontwikkelen en hun identiteit leren vormen.

Het project Voorkomen jonge aanwas heeft in 2022 geleid tot enkele bijeenkomsten over veiligheid met interne en externe partners. Daarmee kunnen we beter bijdragen aan het voorkomen van criminaliteit.

Jeugdparticipatie en De Toekomststoel

Jeugdparticipatie heeft in kleine uitingen steeds meer vorm gekregen. Zo hebben we de jeugd vaker uitgenodigd bij het ontwikkelen van beleid en het starten en evalueren van projecten. In 2022 hebben we gewerkt aan het project De Toekomststoel. Deze stoel staat symbool voor de mening van het kind aan de beleidstafel en werd onder andere ingezet bij het project Gezond 100!, het programma Maatschappelijke diensttijd voor de vo-scholen en FIKS. Het programma Maatschappelijke diensttijd - Breda en Zundert (FIKS) is in 2022 afgerond. 30 jongeren hebben het programma doorlopen en afgesloten met een competentiepaspoort. In 2022 maakten we een nieuwe Kindertrendrede met kinderen uit de leerlingenraad van INOS. De rol van de kindercultuurburgemeester hebben we niet meer ingevuld. Deze rol was gekoppeld aan de Cultuurnacht, die in 2022 niet doorging.

Onderwijs

2022 was een bijzonder jaar voor het onderwijs. De coronapandemie was op zijn retour en de komst van Oekraïense vluchtelingen vormde een nieuwe uitdaging. Het aantal kinderen van nieuwkomers (inclusief Oekraïne) is bijna verdrievoudigd. Over deze uitdaging zijn we constant in overleg met onze partners in de stad.

Thematafel Leert en onderwijsachterstanden

Vroeg- en voorschoolse educatie (VVE) is een ketenaanpak. In 2022 maakten we een uitvoeringsplan met onze stedelijke partners (Kober, Woelewipie, Pebbels, Surplus, JONG JGZ en het primair onderwijs). Verder hebben we de signaal- en doorverwijsfunctie tussen de partners verbeterd. Dat leidde tot een passende zorgstructuur voor VVE, waarin nadere werkafspraken zijn gemaakt met bestaande en aanvullende partners. De verbinding tussen kind-ouders-school en de opvang stond daarbij centraal. We hebben extra ingezet op vroegsignalering, waardoor er lichte ondersteuning kon worden geboden op de opvang. In 2022 is verder de doorgaande lijn geïnventariseerd van de voorschool naar groep 1 (vroegschool). Op basis daarvan zijn verbeterafspraken gemaakt. Ouders die moeite hebben met het Nederlands werden doorverwezen naar het Digi-Taalhuis. De partners verbeterden de kwaliteit van het opbrengstgericht werken in de groepen. Ze hebben ook een bijdrage geleverd aan de resultaatafspraken en hebben de samenwerking verbeterd door de inzet van VVE-coaches.

Preventie voor problematiek bij jongeren door corona

De gevolgen die corona op langere termijn heeft voor jongeren, worden steeds zichtbaarder. Samen met onze partners in het onderwijs, jeugd- en sportverenigingen en de jongeren zelf hebben we bekeken welke problemen er waren en waar extra aandacht nodig was. Jongeren misten de verbinding, hadden last van eenzaamheid en zagen hun bestaande problematiek verergeren. In 2022 hebben we vele activiteiten georganiseerd, waaronder de inzet van buurtsportcoaches en het jongerenwerk, de organisatie van extra vakantieactiviteiten en het evenement GoodMood voor studenten.

Nationaal Programma Onderwijs (NPO)

In 2022 stelden we 4 lokale NPO-programmalijnen voor op basis van interviews met scholen, het CJG, Surplus jongerenwerk, de jeugdgezondheidszorg en RBL. Daarbinnen maakten we onderscheid tussen eenmalige, direct in te zetten interventies om de druk op het onderwijs te verminderen en interventies om te komen tot een verbeterde en duurzame samenwerking tussen

de partijen in en rond de school (vanaf 2023). De regeling loopt tot en met juli 2025. We evalueren de eerste fase in het eerste kwartaal van 2023.

Programmalijn	2022 en 2023
Hulpverlening en zorg op school <i>Deze actielijn wil de aansluiting tussen de hulpverlening, de zorg en het onderwijs duurzaam verbeteren.</i>	Extra inzet van het CJG. Deze wordt in 2023 via de thematafel Opgroeien voortgezet. Aandacht voor de zorgstructuur rondom VVE en de school: in een aantal pilots verbeteren we de samenwerking van zorgprofessionals in en rond de school, zodat leerlingen direct gezien en gehoord worden (tijdens spreekuren onder schooltijd). Daarnaast is er klassikaal aandacht voor welbevinden en worden er betere afspraken gemaakt over de samenwerking. Dit wordt opgeschaald in 2023.
Veiligheid in en om de school <i>Deze actielijn wil de veiligheid in en rond de school verbeteren, het bewustzijn van leerlingen vergroten en schooluitval voorkomen.</i>	We bieden voor jongeren veilige en laagdrempelige aanspreekpunten en spreekuren op school (Get Started en Sterren van Morgen). Spreekuren en voorlichtingslessen door Halt dragen bij aan veiligheid, groepsdynamiek en maatschappelijke betrokkenheid.
Gezond leven op en rond de school <i>Deze actielijn wil het welbevinden en een gezonde leefstijl bevorderen met sporten en bewegen in en buiten de school.</i>	We organiseren Lekker Fit en PeuterPower: programma's rondom positieve gezondheid.
Brede ontwikkeling <i>Deze actielijn wil via aanvullende programmering de leerachterstanden inlopen en taal- en talentontwikkeling stimuleren.</i>	Deze actielijn omvat onder meer de Uitvindfabriek en taalprogramma's BOB.

Aanpak taal en laaggeletterdheid

De gemeente, taalaanbieders en maatschappelijke organisaties voerden in 2022 het actieplan Taal & Laaggeletterdheid uit. Door de combinatie met Taal 18+, volwasseneneducatie en het actieplan was het aanbod divers. In de Haagse Beemden ging een nieuw Digi-Taalpunt van start. Hier kunnen inwoners met een taalvraag laagdrempelig terecht, waarna het Digi-Taalhuis hier direct op kan inspelen. We hebben ook ingezet op bewustwording van laaggeletterdheid bij mensen met Nederlands als eerste taal. Dat deden we via de televisieserie en postercampagne Gewone Helden. Hierin stonden de Taalambassadeurs van het Taalpanel Breda centraal. Bovendien zorgden we dat mensen digitaal mee kunnen doen via een Digi-cursusaanbod. De samenwerking tussen het Informatiepunt Digitale Overheid en het Digi-Taalhuis werd sterker. Daardoor kunnen mensen met vragen direct naar het Digi-Taalhuis. Deelnemers van Breda Eenvoudig gingen aan de slag met hun gezondheid. Een inspiratiesessie, een test met het Taalpanel en meldpunten hielpen mee om Breda eenvoudiger te maken. Regionaal vroegen we aandacht voor taal op de werkvloer (zie programma 2, aanpak taal en laaggeletterdheid).

Leerlingenvervoer

In 2022 zijn we een Europese aanbesteding gestart voor het leerlingenvervoer voor de komende 5 jaar. Dat moet in 2023 leiden tot nieuwe contracten. Daarnaast stelde de gemeenteraad een nieuwe verordening vast voor de tegemoetkoming in de bekostiging van het leerlingenvervoer (per 1-1-2023). Dit biedt mogelijkheden om nauwer samen te werken met ouders en

scholen, vooral voor kinderen die zelfredzamer kunnen worden. Met een vervoersontwikkelpunten wegen we de mogelijkheden en alternatieve vormen van vervoer af, waarbij we de eigen verantwoordelijkheid en zelfredzaamheid stimuleren. Het vervoer per bus is waar nodig altijd beschikbaar. In het afgelopen jaar was er sprake van een financieel tekort op de uitvoering. Dit kwam onder meer door een toename van de problematiek door corona, met daardoor meer (duurder) vervoer naar omliggende gemeenten, een lagere bezettingsgraad en de inzet van begeleiding. Daarnaast was er een toename van het vervoer voor Oekraïense vluchtelingen.

Startkwalificatie

Het Regionaal Bureau Leren (RBL) werkte ook in 2022 aan het beperken van de gevolgen van corona voor het onderwijs. Zij richtten zich daarbij vooral op het toeleiden van jongeren naar een startkwalificatie en het tegengaan van voortijdige schoolverlaters. Zeker in de coronaperiode is de uitvoering van hun werkzaamheden veranderd. Leerlingen werden thuis bezocht, kregen maatwerk aangeboden en werden begeleid via Teams. Ook de scholen hebben in 2022 sterk ingezet op individuele begeleiding. De cijfers over het schoolverzuim zijn niet verslechterd, maar de verwachting is dat de gevolgen van de pandemie voor het onderwijs de komende jaren zichtbaar zullen worden. De afgelopen jaren zagen we een constante, licht dalende lijn van schoolverzuim, maar door corona zijn de cijfers over de afgelopen jaren niet een-op-een vergelijkbaar. In 2022 zijn we gestart met het herijken van de gemeenschappelijke regeling 'Programma schoolverzuim en tegengaan voortijdig schoolverlaten'. In 2023 maken we nieuwe regionale afspraken over samenwerking op het gebied van leerplicht en -recht.

RISICO'S

Onderwijs

Ondervanging risico's 2022

- Via het NPO vingen we samen met onze partners de onderwijsachterstanden door de coronapandemie op.
- In 2022 versterkten we de samenwerking tussen het Informatiepunt Digitale Overheid en het Digi-Taalhuis. Daardoor worden inwoners verwezen naar het fysieke aanbod voor digitale vaardigheden. We zien ook dat vrijwilligers de weg naar de taalaanbieders weer vinden.

Risico's vanaf 2023

- We zien grote drukte binnen het (taal)onderwijs voor nieuwkomers, onder andere vanuit Oekraïne. Dit vraagt extra inzet van onze partners en mogelijk leidt dit tot vraagstukken op het gebied van capaciteit en financiën.
- De stijgende kosten voor het leerlingenvervoer.
- Meer informatie vindt u in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

INDICATOREN

Thema-indicatoren Opgroeien

Indicator Naam: Deelname cultuur door kinderen (Nr. 1)

Omschrijving: Percentage kinderen en jongeren van 4 tot en met 17 jaar dat een cultuuractiviteit doet in de vrije tijd.

Bron: Stadsenquête Meeteenheid: %

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Realisatie 2022
	57	41	Zie toelichting	50

Deze indicator meten we sinds 2020 jaarlijks in de inwonersenquête. Na een dip in 2021 (het 2e coronajaar), zien we in 2022 weer een toename van de cultuurdeelname in deze leeftijdsgroep. Het streven was om het percentage tenminste te handhaven. Dat is gelukt.

Indicator Naam: Deelname cultuur door kinderen - basisschoolleeftijd (Nr. 2)

Omschrijving: Percentage kinderen van 4 tot en met 11 jaar dat deelneemt aan cultuuractiviteiten.

Bron: Stadsenquête Meeteenheid: %

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Realisatie 2022

	63	44	Zie toelichting	57
--	----	----	-----------------	----

Deze indicator meten we sinds 2020 jaarlijks in de inwonersenquête. Na een dip in 2021 (het 2e coronajaar), zien we in 2022 weer een toename van de cultuurdeelname in deze leeftijdsgroep. Het streven was om het percentage tenminste te handhaven. Dat is gelukt.

Indicator Naam: Deelname cultuur door kinderen - middelbare schoolleeftijd (Nr. 3)

Omschrijving: Percentage kinderen van 12 tot en met 17 jaar dat deelneemt aan cultuuractiviteiten.

Bron: Stadsenquête Meeteenheid: %

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Realisatie 2022
	52	35	Zie toelichting	41

Deze indicator meten we sinds 2020 jaarlijks in de inwonersenquête. Na een dip in 2021 (het 2e coronajaar), zien we in 2022 weer een toename van de cultuurdeelname in deze leeftijdsgroep. Het streven was om het percentage tenminste te handhaven. Dat is gelukt.

Indicator Naam: Beweegrichtlijn (Nr. 4)

Omschrijving: Percentage kinderen en jongeren van 4 tot en met 17 jaar dat voldoet aan de beweegrichtlijn (onderdeel: 7 dagen per week minstens een uur matig intensieve inspanning)

Bron: Stadsenquête Meeteenheid: %

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Realisatie 2022
	12	42	Zie toelichting	

Deze indicator wordt éénmaal per 2 jaar gemeten, in de oneven jaren. Voor 2022 is geen streefwaarde bepaald.

Indicator Naam: Jongeren met jeugdbescherming (Nr. 5)

Omschrijving: Percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdbescherming van het totaal aantal jongeren in deze leeftijd

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV Meeteenheid: %

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Realisatie 2022
0,9	0,9	0,9	Zie toelichting	0,7

Dit is een landelijk verplichte indicator. De gemeente volgt de ontwikkelingen, maar bepaalt hierop geen streefwaarde.

Indicator Naam: Jongeren met ambulante jeugdhulp (Nr. 6)

Omschrijving: Aantal jongeren tot en met 23 jaar met ambulante zorg in natura jeugdhulp (ambulante begeleiding en/of ambulante behandeling).

Bron: Gemeente Breda, Zorgportaal (berichtenverkeer jeugdhulp) Meeteenheid: Aantal

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Realisatie 2022
4.139	4.142	4.503	Zie toelichting	4.751

Er is geen streefwaarde bepaald. Monitoring is een onderwerp wat continue de aandacht heeft. Als beleidsdoelen wijzigen passen we ook de monitor aan.

Productindicatoren Product Algemene voorzieningen jeugd

Indicator Naam: Kinderen in uitkeringsgezin (Nr. 7)

Omschrijving: Percentage kinderen tot 18 jaar in uitkeringsgezinnen

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV Meeteenheid: %

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Realisatie 2022
6	6	7	Zie toelichting	

Dit is een landelijk verplichte indicator. De gemeente volgt de ontwikkelingen, maar bepaalt hierop geen streefwaarde. Op dit moment (medio maart 2023) is de realisatie over 2022 nog niet beschikbaar. Wél is inmiddels de realisatie 2021 beschikbaar gesteld op wsjg.nl: 7%.

Indicator Naam: Jongeren met delict voor rechter (Nr. 8)

Omschrijving: Percentage 12 tot en met 21-jarigen met delict voor de rechter van totaal aantal jongeren in deze leeftijd

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV Meeteenheid: %

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Realisatie 2022

1	1	1	Zie toelichting
---	---	---	-----------------

Dit is een landelijk verplichte indicator. De gemeente volgt de ontwikkelingen, maar bepaalt geen streefwaarde op deze indicator. De gemeente stuurt wat betreft jeugdzorg op de beleidsdoelen die zijn vastgelegd in het Beleidsplan "Samen voor onze Toekomst 2022-2023".

Indicator Naam: Werkloze jongeren (Nr. 9)

Omschrijving: Percentage 16 t/m 22-jarigen dat werkloos is (=als werkzoekende staat ingeschreven bij het UWV en geen baan heeft volgens de Polisadministratie) ten opzichte van het totaal aantal jongeren in deze leeftijd.

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV Meeteenheid: %

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Realisatie 2022
2	2	2	Zie toelichting	

Dit is een landelijk verplichte indicator. De gemeente volgt de ontwikkelingen, maar bepaalt hierop geen streefwaarde. De realisatie voor 2022 is nog niet bekend. Wél is inmiddels de realisatie over 2021 gepubliceerd op wsjg.nl: 2%

Productindicatoren Product Jeugdhulp maatwerkondersteuning

Indicator Naam: Jongeren met jeugdhulp (Nr. 11)

Omschrijving: Percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp van het totaal aantal jongeren in deze leeftijd (over het hele jaar)

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV Meeteenheid: %

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Realisatie 2022
10,6	10,9	12,6	Zie toelichting	10,7

Dit is een landelijk verplichte indicator. De gemeente volgt de ontwikkelingen maar bepaalt hierop geen streefwaarde.

Productindicatoren Product Jeugdhulp geëscaleerde zorg

Indicator Naam: Jongeren met jeugdreclassering (Nr. 12)

Omschrijving: Percentage jongeren van 12 tot 23 jaar met jeugdreclassering van het totaal aantal jongeren in deze leeftijd

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV Meeteenheid: %

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Realisatie 2022
0,5	0,5	0,5	Zie toelichting	0,3

Dit is een landelijk verplichte indicator. De gemeente volgt de ontwikkelingen, maar bepaalt hierop geen streefwaarde.

Productindicatoren Product Primair en voortgezet onderwijs

Indicator Naam: Absoluut schoolverzuim (Nr. 13)

Omschrijving: Aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school (per 1000 leerplichtigen)

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV Meeteenheid: Aantal per 1.000

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Realisatie 2022
4,3	3,1	3	Zie toelichting	3

Over schooljaar 2020-2021 is het absoluut verzuim in Breda hoger dan het landelijk gemiddelde. Dit is in lijn met andere grote gemeenten, waar het absoluut verzuim ook hoger ligt dan het landelijk gemiddelde.

Indicator Naam: Relatief schoolverzuim (Nr. 14)

Omschrijving: Aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is (per 1000 leerplichtigen)

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV Meeteenheid: Aantal per 1.000

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Realisatie 2022
22	16	18	Zie toelichting	18

Over schooljaar 2020-2021 is het relatief verzuim in Breda lager dan het landelijk gemiddelde.

Thema Betrokken zijn

WAT HEBBEN WE BEREIKT?

In het kader van het beleidsplan Vrijwilligen hebben er bijeenkomsten plaatsgevonden met wijk- en dorpsraden en de sociaal wijkbeheerders om input op te halen en aan te sluiten bij de ontwikkelingen in de wijken. We zijn een samenwerking gestart met Breda Senior om meer senioren te enthousiasmeren en te stimuleren tot het doen van vrijwilligerswerk. Samen met studenten van Avans Hogeschool is een onderzoek uitgevoerd om te kijken waar nog kansen liggen voor vrijwilligersondersteuning. We zijn aan de slag gegaan met het vergroten van vindbaarheid en zichtbaarheid van vrijwilligerswerk en MOOIWERK als kennis- en expertisecentrum. Het netwerk Vrijwilligen heeft als klankbord ideeën aangedragen voor de vrijwilligerswaardering. We zijn de samenwerking aangegaan met de Rooi Pannen om vrijwilligers als bedankje voor hun inzet een gratis lunch inclusief rondleiding op de Seeligkazerne aan te bieden.

Begin 2022 is de Agenda van Breda Senior in de vorm van 7 speerpunten vastgesteld. Deze speerpunten zijn in 2022 uitgewerkt naar concrete acties. De acties zijn in uitvoering. Breda Senior zou in eerste instantie tot 2023 lopen maar conform het bestuursakkoord 2022-2026 is de looptijd in ieder geval verlengd tot 2025 zodat we Breda Senior kunnen continueren.

In september 2022 is de nieuwe Doorstroomvoorziening (DSV) voor dak- en thuislozen opgeleverd en in gebruik genomen. De winterregeling inclusief extreme vrieskou is ingevoerd. De regeling is ook uitgebreid met extreme weersituaties zoals storm, hagelbuien, extreme sneeuw- of onweersbuien wanneer sprake is van code rood, afgegeven door de KNMI.

Inwoners kunnen zich met al hun vragen wenden tot Zorg voor elkaar Breda. Met hen wordt besproken wat hun vraag is, of ze zelf met informatie en advies verder kunnen of waar de vraag het beste verder verdiept kan worden. In 2022 hebben we de Wmo klantreis verder uitgerold in de rest van de stad. Maatschappelijk werkers kijken eerst samen met de klant wat iemand zelf nog kan. Zo hebben we een impuls gegeven aan 'van zorgen voor' naar 'zorgen dat' inwoners zich zelf kunnen redden. Ook zijn er plannen gemaakt om de vindbaarheid van Zorg voor elkaar Breda te vergroten. Die worden in 2023 uitgevoerd. Na corona hebben we in 2022 nog genoeg andere aandachtspunten voorbij zien komen. Zo had Zorg voor elkaar Breda een rol in de energietoeslag (voor hulp bij aanvragen als dat voor sommige inwoners te moeilijk was) en bij de opvang van Oekraïners (onder andere door aanwezig te zijn in de Koepel en gesprekken te voeren).

Om de instroom van 18-jarigen in de Wmo te remmen, is in 2022 gestart met het project 18-/18+. Meer hierover bij het thema Opgroeien. Het effect van dit project wordt in de komende twee jaar zichtbaar, omdat jongeren met een ondersteuningsvraag (ruim) voor hun 18e met betrokkenen uit het Jeugd- en Wmo-domein besproken worden en beter overgedragen worden.

Voor uitstroommogelijkheden van Wmo-cliënten uit Beschermd Wonen of Maatschappelijke Opvang naar zelfstandige wooneenheden hebben we ook in 2022 te maken gehad met een krappe woningmarkt. Er zijn weinig woningen beschikbaar, en de druk vanuit diverse doelgroepen is groot. Vanuit het Versterkingsplan tegen Dak- en Thuisloosheid zijn extra woonplekken gecreëerd (zie hiervoor thema Thuis). Ook is de behoefte aan wooneenheden van deze doelgroep verder in kaart gebracht en ingevoegd in de stedelijke woonagenda.

WAT HEBBEN WE ERVOOR GEDAAN?

Nieuwe methodiek voor klantmanagers

We hebben de methodiek FAQT-V geïntroduceerd bij de klantmanagers Begeleiding en Beschermd Wonen (BBW). Deze methodiek brengt de problematiek en ondersteuningsvraag van de cliënt op een uniforme manier in kaart. Daarnaast biedt FAQT-V een normeringskader om de omvang van de intensiteit voor BBW te bepalen. Hierdoor kan de uitvoering beter beoordelen of er maatwerk nodig is en zo ja, voor welke resultaten en met welke intensiteit. Daarnaast hebben we scherpere afspraken met de aanbieders gemaakt over de ondersteuningsplannen en evaluaties. Hierdoor kunnen we beter de regie voeren over de resultaten die we hebben afgesproken.

Ontwikkelingen Huishoudelijke Ondersteuning

In 2022 hadden we een tekort van € 0,8 miljoen op de huishoudelijke ondersteuning zorg in natura (ZIN). Het tekort is een rechtstreeks gevolg van de invoering van het abonnementstarief. De groei van het aantal aanvragen, vooral door mensen uit de hogere inkomensklassen, zet nog steeds door. De jaarlijkse groei bedraagt zo'n 7%. We hebben geen wettelijke gronden om deze aanvragen af te wijzen. Bij nieuwe aanvragen screenen we aan de voorkant op urgentie. Urgente inzet regelen we snel. Voor de minder urgente inzet hebben we extra personeel ingezet om de aanvragen zo snel mogelijk te kunnen verwerken,

maar we zien ook dat de wachtlijst is opgelopen. Deze achterstanden worden waarschijnlijk in de loop van 2023 ingelopen. Het personeelstekort bij onze aanbieders van huishoudelijke hulp speelt hierbij echter ook een rol. Hun capaciteit is beperkt en een snellere behandeling van de hulpvraag vanuit de gemeente zal in 2023 leiden tot een wachttijd bij de aanbieders. Doordat mensen met een minder urgente hulpvraag in 2022 langer moesten wachten, zien we dat een deel van de inwoners hun aanvraag intrekt. Ook zorgt de beperkte capaciteit van aanbieders voor een uitgavenplafond. De uiteindelijke uitgavengroei wordt daarmee gedempt, maar ligt nog wel boven het begrote budget. We willen dat de beschikbare capaciteit zo veel mogelijk wordt ingezet voor mensen die de huishoudelijke ondersteuning het hardste nodig hebben. We inventariseren nu hoe we het tekort verder in kunnen lopen.

Inmiddels is er meer bekend over een wetsvoorstel om het abonnementstarief voor huishoudelijke ondersteuning af te schaffen. Het Rijk gaat uit van minder instroom, hogere inkomsten en hogere uitstroom door een hogere eigen bijdrage. Een doorrekening wijst uit dat deze extra inkomsten voor gemeenten bij lange na niet voldoende zijn om de meerkosten af te dekken. Ook schatten we in dat we de groei en het gebruik van huishoudelijke hulp niet voldoende kunnen afremmen. Mogelijk wordt het wetsvoorstel nog aangepast vanwege reacties op de internetconsultatie.

Het kabinet heeft per 2025 € 110 miljoen aan tegemoetkoming toegezegd. Breda krijgt daarvan gemiddeld genomen zo'n 1% (€ 1,1 miljoen). Dit is echter niet voldoende om het meerjarige tekort voor huishoudelijke ondersteuning op te vangen. Daarnaast laat de doorrekening van de aangekondigde inkomensafhankelijke eigen bijdrage zien dat de financiële voordelen beperkt zijn. De VNG dringt er bij het Rijk op aan dat gemeenten óók voor 2023 en 2024 gecompenseerd moeten worden.

In 2022 hebben we mogelijkheden verkend om de groei van de huishoudelijke ondersteuning te beperken. Deze maatregelen moeten ervoor zorgen dat huishoudelijke ondersteuning zo veel mogelijk beschikbaar blijft voor inwoners die dit zelf niet kunnen regelen. We ronden de verkenning in 2023 af en treffen dan eventuele maatregelen.

De pilot Reablement is in 2022 afgerond en geëvalueerd. Hieruit konden we opmaken dat reablement en herstelgerichte zorg zeker kansen bieden en ervoor zorgen dat inwoners minder gebruik hoeven te maken van huishoudelijke ondersteuning. De evaluatiepunten en lessen nemen we mee in ons plan om de druk op de huishoudelijke ondersteuning te verlagen. We werken dit verder uit in de eerste helft van 2023.

Klantreis Wmo en begeleiding

In 2022 hebben we een grote stap gezet in de beweging naar de voorkant door de klantreis Wmo in de hele stad in te voeren. Inwoners kunnen zich met hun ondersteuningsvragen melden bij het aanmeldpunt van Zorg voor Elkaar Breda, via de telefoon of in de diverse inlooppunten in de stad. Hier wordt op een laagdrempelige en toegankelijke manier met de inwoner verkend wat de hulpvraag is en waar mogelijke oplossingen kunnen liggen. Waar nodig wordt de hulpvraag doorgeleid naar maatschappelijk werk of naar de klantmanagers Wmo.

De invoering van de klantreis Wmo heeft geleid tot een nauwere samenwerking binnen de stad. Ook hebben we de samenwerking met de huisartsen versterkt. Daar gaan we ook in 2023 mee verder. Huisartsen verwijzen patiënten bijvoorbeeld vaker door naar Zorg voor Elkaar, omdat sommige hulpvragen effectiever buiten de zorg kunnen worden opgepakt. De samenwerking op dit vlak is onderdeel van een bredere samenwerking tussen de huisartsen en de gemeente. De beweging naar de voorkant heeft in 2022 ook een formele plek gekregen in de contracten met aanbieders van maatwerkvoorzieningen.

Nu de klantreis Wmo is uitgerold en alle basisvoorzieningen en hulpbronnen na corona weer beschikbaar zijn, zien we dat er minder vraag is naar de maatwerkvoorziening begeleiding. In 2022 is het aantal cliënten gemiddeld met 9% gedaald, terwijl het model van de VNG juist uitgaat van een gemiddelde groei van 3 tot 4% per jaar. Daar waar een ondersteuningsbehoefte blijft, zien we dat de beweging naar de voorkant ervoor zorgt dat we kunnen inzetten op lichtere vormen van ondersteuning en kunnen verzwaren waar nodig.

Deeltaxivervoer

Door de vergrijzing hebben steeds meer inwoners een scootmobiel of een Wmo-deeltaxi nodig. Om dit te ondervangen, hebben we in 2022 gesproken met andere gemeenten in de regio en Arriva over deelname aan de pilot VoorElkaarPas. Daarmee kunnen inwoners die anders gebruik zouden maken van de deeltaxi, gratis met de bus reizen in Brabant. We hebben samen in kaart gebracht welke investering de pilot vraagt en hoeveel kosten we kunnen besparen door een lager gebruik van de deeltaxi. In 2023 werken we deze pilot verder uit. Daarnaast hebben we in samenwerking met de Regio West-Brabant in kaart gebracht hoeveel klanten een bovengemiddeld aantal kilometers reizen en welke bandbreedte hierbij realistisch is. Op basis hiervan gaan we in gesprek met klanten die ver boven deze bandbreedte uitkomen over het nut, de noodzaak en

alternatieven voor deeltaxivervoer.

In regionaal verband hebben we de voorbereidingen getroffen voor een nieuwe aanbesteding voor het regionale vervoer. Deze starten we in 2023 op.

Een nieuw beleidskader voor het voorliggende veld

We hebben het beleidskader Breda Samen Doen verlengd tot en met 2023. Tegelijkertijd zijn we het proces gestart om te komen tot een nieuw beleidskader voor het voorliggend veld. Dit wordt in het eerste kwartaal van 2023 vastgesteld.

Toegankelijkheid

In 2022 hebben de ervaringsdeskundigen op het gebied van inclusiviteit en toegankelijkheid zich weer volop ingezet voor bewustwording in de Bredase samenleving. Zij hebben zich onder andere gericht op evenementen, de toegankelijkheid van informatie en enkele concrete ontwikkelingen in de openbare ruimte. Verder zijn de eerste initiatieven ontstaan voor meer aandacht voor toegankelijkheid in de wijken en het Bredase buitengebied. We zien dat de aandacht voor het volwaardig meedoen van mensen met een 'niet-fysieke' beperking steeds meer vorm krijgt. Hier is echt sprake van inclusief denken. We zijn er trots op om dit samen met onze partners te bereiken.

LHBTIQ

Als regenbooggemeente hebben we ons samen met onze partners weer ingezet voor meer zichtbaarheid van de LHBTIQ-gemeenschap, het versterken van de sociale acceptatie en het verbeteren van de veiligheid. Het kunstwerk Artikel1, Liberty Tree van Jennifer Tee in het Valkenberg is in juli 2022 onthuld samen met het Stedelijk Museum Breda en Breda Marketing.

Breda Senior

In februari 2022 is de Agenda Breda Senior vastgesteld. De 7 speerpunten zijn door senioren, de Seniorenraad, andere belanghebbenden en studenten vertaald naar concrete acties. Tijdens enkele bijeenkomsten zijn senioren meer en structureler ingeschakeld als belangrijke gesprekspartners van de gemeente. Er zijn meerdere onderzoeken en samenwerkingen geweest met studenten van Avans Hogeschool, AKV St. Joost en De Rooi Pannen. Vanaf september 2022 zijn we aan de slag gegaan om, mede door een bewustwordingscampagne in de stad, met een positieve blik te kijken naar de kansen van het ouder worden. Via beide campagnes willen we de inwoners van Breda kennis laten maken met het manifest Lang Leve Breda van Breda Senior en hen van harte uitnodigen om mee te denken en te doen. In december 2022 heeft een congres plaatsgevonden van Breda Senior over het thema vrijwilligerswerk en met de kick-off en lancering van het platform Breda Senior: www.bredasenior.nl.

Vormen van (gemengd) wonen voor ouderen en tijdelijke woningen

- In verschillende delen van de stad worden projecten uitgevoerd die zijn gericht op nieuwe en toekomstbestendige ouderenzorg. Met Surplus en Alwel gebeurt dat bijvoorbeeld in en rond Heksenwiel. In Brabantpark gebeurt dit met Thebe en het Zorgkantoor in het project Eigenwijks Brabantpark.
- In 2022 hebben we opdracht gegeven om op 3 locaties in Breda versneld zo'n 500 tijdelijke woningen te bouwen. Het haalbaarheidsonderzoek moet in het eerste kwartaal van 2023 zijn afgerond, waarna de bouw in 2024 kan plaatsvinden. Daarnaast hebben we opdracht gegeven om aanvullende locaties te vinden om in totaal 750 tijdelijke woningen mogelijk te maken.

Mantelzorg en respijtzorg

StiB (Steunpunt informele zorg Breda) is in 2022 doorgedaan met het aanbieden van ondersteuning en informatie voor mantelzorgers. Het mantelzorgcompliment had in 2022 de vorm van een Breda Cadeaukaart. Door dit cadeau te verstrekken, komen ook meer mantelzorgers in beeld bij StiB. Zij worden allemaal persoonlijk benaderd, zodat ze weten bij wie ze terecht kunnen bij vragen over mantelzorg, advies en ondersteuning.

We zijn aan de slag gegaan met een pilot rondom logeerszorg. Daarmee bieden we respijtzorg voor mantelzorgers met een naaste met dementie. We zien dat mensen gestaag meer gebruikmaken van geplande logeerszorg. De pilot loopt nog door in 2023, waarna een evaluatie volgt. In september hebben we met de aanbieders van respijtzorg gekeken naar kansen en mogelijkheden. Die gaan we omzetten naar een nieuw plan voor respijtzorg.

Vrijwilligers

Vrijwilligers kunnen voor ondersteuning, informatie, cursussen en workshops terecht bij MOOIWERK. Zij hebben, net als de gemeente, aandacht voor de waardering van vrijwilligers. Zo hebben we vrijwilligers in 2022 een gratis lunch aangeboden, inclusief een rondleiding over het terrein van de Seeligkazerne.

Gezondheid

- Gezondheid wordt een steeds belangrijker onderwerp. Dit is terug te zien in diverse plannen, zoals het Jongeren Op Gezond Gewicht (JOGG) actieplan en het lokaal preventieakkoord. Daarnaast zijn we in 2022 gestart met de ontwikkeling van een gezondheidsvisie. Hiervoor zijn we in gesprek gegaan met diverse partners, inwoners en collega's om de definitie van gezondheid te bepalen en te kijken waar kansen liggen voor bestaande koppelingen. Bijvoorbeeld de aanleg van groene schoolpleinen in combinatie met het Stedelijk Waterplan, het Ruimtelijk Adaptief Plan en het JOGG. En de samenwerking tussen het sportakkoord, het lokaal preventieakkoord en het JOGG-akkoord. Gezondheid is als thema verankerd in de omgevingsvisie en wordt nader uitgewerkt in de omgevingsplannen.
- In 2022 hebben we een subsidieregeling opengesteld waarin samenwerkende partijen maximaal € 10.000 konden aanvragen voor de uitwerking van een of meer afspraken uit het preventieakkoord. Dit heeft geleid tot 12 projecten, die zijn gestart in 2022 en doorlopen in 2023.
- We hebben in 2022 samen met onze partners projecten uit het JOGG-actieplan 2021-2022 verder uitgewerkt. Gezond eten, water drinken, bewegen en rookvrij opgroeien waren hierbij de speerpunten. We werken bijvoorbeeld samen met een aantal supermarkten om gezonde voeding te stimuleren. Ook hebben we de samenwerking met huisartsen uitgebreid. We hebben verschillende groene schoolpleinen gerealiseerd. Verder hebben we ingezet op voedseleducatie via moestuinieren en voedselbosjes. Alle speelplekken in Breda zijn in 2022 rookvrij gemaakt. Tot slot waren er verschillende evenementen waar we met een waterbar aanwezig waren om het drinken van water te stimuleren.
- Ook in 2022 hebben we de landelijke ontwikkelingen in de gaten gehouden. We kregen bijvoorbeeld subsidie voor het lokale preventieakkoord, dat voortkomt uit het nationaal preventieakkoord.

Collectieve ziektekostenverzekering

De zorgpolis is in 2020 teruggebracht naar de oorspronkelijke bedoeling: een zorgverzekering voor chronisch zieken en gehandicapten die door hun hoge structurele zorgkosten hun volledige eigen risico verbruiken en daarnaast een laag inkomen hebben. Ook in 2022 hebben we voor deze inwoners het volledige eigen risico vergoed.

RISICO'S

- De groei van het aantal Wmo-klanten zet door. Omdat de budgetten niet even hard meestijgen, zetten we verschillende strategieën in om de groei te dempen. We zagen in 2022 het effect van deze maatregelen, waardoor het (financiële) risico op grote tekorten afneemt.
- Het risico op een toename van het aantal hulpvragen vanwege corona is kleiner geworden, doordat corona in 2022 minder impact had.
- Meer informatie vindt u in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

INDICATOREN

Thema-indicatoren Betrokken zijn

Indicator Naam: Meedoen (Nr. 15)

Omschrijving: Percentage inwoners dat actief meedoet in de samenleving. Dat kan op verschillende manieren: intensief mantelzorg, intensief vrijwilligerswerk, minimaal 12 uur per week aan het werk in loondienst of als zelfstandig ondernemer, deelname aan re-integratietraject, school/opleiding volgen.

Bron: Inwonersenquête (buurtenquête) Meeteenheid: %

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Realisatie 2022
71		73	Zie toelichting	

Deze indicator wordt éénmaal per 2 jaar gemeten, in de oneven jaren. Daarom is voor 2022 geen streefwaarde bepaald en is ook geen realisatiewaarde beschikbaar.

Indicator Naam: Actief in de buurt (Nr. 2201)

Omschrijving: Percentage bewoners dat zich actief heeft ingezet in de buurt

Bron: Inwonersenquête (buurtenquête) Meeteenheid: %

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Realisatie 2022
27		26	Zie toelichting	

Deze indicator wordt éénmaal per 2 jaar gemeten, in de oneven jaren. Daarom is voor 2022 geen streefwaarde bepaald en is ook geen realisatiewaarde beschikbaar.

Indicator Naam: Ondersteuning buurtinitiatieven (Nr. 2202)

Omschrijving: Percentage bewoners dat het (helemaal) oneens is met de stelling: De gemeente ondersteunt buurtinitiatieven op het gebied van leefbaarheid en veiligheid voldoende.

Bron: Inwonersenquête (buurtenquête) Meeteenheid: %

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Realisatie 2022
12		10	Zie toelichting	

Deze indicator wordt éénmaal per 2 jaar gemeten, in de oneven jaren. Daarom is er voor 2022 geen streefwaarde bepaald en is ook geen realisatiewaarde beschikbaar.

Productindicatoren Product Maatwerk Wmo

Indicator Naam: Maatwerkarrangementen Wmo (Nr. 16)

Omschrijving: Aantal cliënten met een maatwerkarrangement Wmo (per 10.000 inwoners)

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV Meeteenheid: Aantal per 10.000

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Realisatie 2022
860	840	850	Zie toelichting	780

Dit is een landelijk verplichte indicator. Tot en met 2022 heeft de gemeente voor deze indicator geen streefwaarde bepaald.

Thema Thuis

WAT HEBBEN WE BEREIKT?

- We hebben de basis van Veilig Thuis en Safegroup verder op orde gebracht.
- We hebben een nieuw beleidskader vastgesteld voor Geweld in Afhankelijkheidsrelaties (GIA) en het Meldpunt Crisiszorg. Dit meldpunt is verder uitgebouwd en geëvalueerd.
- De aanpak van verward gedrag bij hoogcomplexere problematiek is vormgegeven. Deze zetten we voort in de levensloopfunctie.
- De activiteiten uit het regionaal beleidsplan beschermd wonen zijn uitgevoerd. We hebben ervaring opgedaan met verschillende vormen van gemengd wonen.
- Voor de opvang van daklozen is de nieuwe doorstroomvoorziening (DSV) aan de Slingerweg in gebruik genomen. Ook hebben we nieuwe woonplekken gecreëerd.

WAT HEBBEN WE ERVOOR GEDAAN?

Beleidskader GIA en Meldpunt Crisiszorg

Begin 2022 heeft de gemeenteraad het nieuwe regionale beleidskader GIA en Meldpunt Crisiszorg vastgesteld voor de periode tot en met 2025. Hierin zijn de actielijnen geborgd van het (inmiddels beëindigde) programma Geweld hoort nergens thuis.

Basis op orde brengen bij Veilig Thuis en Safegroup

In 2022 is basis op orde gebracht bij Veilig Thuis en Safegroup. Bij Veilig Thuis was er sprake van forse werkvoorraden, die

inmiddels grotendeels weggewerkt zijn. We houden dit in de gaten door geregeld overleg met managers en uitvoerders. Daarnaast rapporteert de bestuurder van Veilig Thuis en Safegroup aan de bestuurders van de 14 gemeenten. Medio 2022 bleek dat Veilig Thuis en Safegroup overheadtaken niet goed konden uitvoeren vanwege een tekort aan budget (om de personele inzet op niveau te brengen). We hebben ervoor gezorgd dat zij vanaf 2023 meer budget hebben.

We hebben in 2022 zo'n € 1 miljoen beschikbaar gesteld om het resterende deel van Safegroup te renoveren. De uitvoering hiervan valt in 2023, onder meer door lange levertijden. Daarnaast heeft Safegroup een initiatiefplan ingediend voor de verbouwing van een deel van het complex. De gemeente heeft dit plan positief beoordeeld en we werken samen bij de verdere uitwerking.

Beter samenwerken om GIA terug te dringen

- Sinds begin 2022 werken Zorg voor Elkaar en het CJG samen bij de casuïstiek die wordt overgedragen vanuit Veilig Thuis. Overgedragen meldingen worden gezamenlijk beoordeeld en waar nodig trekken jeugdprofessionals en het maatschappelijk werk gezamenlijk op. De betrokkenen zijn enthousiast over deze samenwerking. Daarnaast hebben professionals van deze organisaties deelgenomen aan trainingen om hun kennis en vaardigheden op het gebied van huiselijk geweld en kindermishandeling verder te ontwikkelen.
- De plegeraanpak kreeg vorm door de inzet van ex-plegers vanuit Cirkel is Rond en de zelfhulpgroepen Mannen tegen agressie (MTA), in samenwerking met GGZWNB.
- De inzet van ervaringsdeskundigen vanuit Cirkel is Rond is uitgebreid naar de casuïstiek van organisaties in het maatschappelijk werk (naast Safegroup en Veilig Thuis).
- De samenwerking met Blauwe Maan hebben we in 2022 voortgezet. Professionals van de West-Brabantse organisaties voor maatschappelijk werk zijn door Blauwe Maan getraind om eerstelijns ondersteuning te bieden aan slachtoffers van seksueel geweld. Het aantal mensen dat ondersteund wordt, neemt toe en partners weten het maatschappelijk werk hiervoor steeds beter te vinden.
- De inzet van een jeugdprofessional aan het interventieteam was gewenst en is van toegevoegde waarde gebleken. Deze expertise wordt structureel toegevoegd aan het team.
- In 2022 hebben meerdere bijeenkomsten plaatsgevonden met de bestuurlijke netwerken rondom verschillende thema's: eerder en beter in beeld, stoppen en duurzaam oplossen, ouderenmishandeling en seksueel geweld. West-Brabantse bestuurders zijn door de uitvoerende professionals meegenomen in de casuïstiek en zijn zich bewust geworden van de uitdagingen waar we voor staan. De volgende (uitdagende) stap is dat er van de bestuurlijke netwerken meer integrale sturing uitgaat.

Meldpunt crisiszorg

De politie doet sinds september 2022 zorgmeldingen. Dit zal in de loop van 2023 verder uitbreiden. Aandachtspunt hierbij is dat er meer capaciteit nodig is om de hogere instroom van meldingen te kunnen beoordelen en verder te brengen. Dit proces vraagt veel tijd. Ondertussen wordt de samenwerking en afstemming tussen de betrokken organisaties steeds intensiever. Eind 2022 is een evaluatie van het Crisismeldpunt gestart. De resultaten hiervan worden het eerste kwartaal van 2023 verwacht.

Aanpak verward gedrag en levensloopfunctie

Het project 'Aanpak verward gedrag bij hoogcomplexere problematiek' is wat langer doorgelopen en is op 31 december 2022 afgerond. Het project was succesvol en diende als voorverkenning voor de implementatie van de levensloopfunctie. De werkwijze die is ontwikkeld, wordt daarvoor ingezet.

Beschermd wonen

- In 2022 hebben we nadere afspraken gemaakt over de gedeelde verantwoordelijkheid in de toegang. De aanmeldingen voor beschermd wonen komen bij de lokale teams in de regio binnen en worden daar gescreend. In 2023 leggen we de definitieve afspraken vast.

- In het vierde kwartaal van 2022 is het (regionale) transferpunt gestart. Daar worden cliënten die uit kunnen stromen gekoppeld aan het woningaanbod in de regio. 2 cliënten zijn bemiddeld naar een woning met ambulante begeleiding in de regio.
- In 2022 zijn een aantal projecten voor gemengd wonen gestart of voorbereid aan de Gageldonksestraat (loopt) en de Rijpstraat (in ontwikkeling). Hier wordt gewerkt aan community's van mensen met en zonder een zorgvraag. In Gageldonk wordt een proef gedraaid met het ontwikkelen van een waakvlamfunctie voor kwetsbare wijkbewoners en hun omgeving. Door de inzet van een kleine groep wijkprofessionals worden signalen over dreigende escalatie vroegtijdig opgepikt en wordt met de zorgvragende bewoner én diens omgeving gezocht naar een oplossing.

Maatschappelijke opvang

- In 2022 hebben meer mensen een beroep gedaan op de maatschappelijke opvang. Zo zagen we een toename in het aantal hulptrajecten en het aantal mensen dat in de DSV verbleef. Mensen verbleven ook langer in de DSV. Dit komt doordat cliënten complexe(re) problemen hebben, er wachtlijsten zijn voor geschikte woonzorgplekken en er door krapte op de woningmarkt maar weinig geschikte woonplekken zijn om naar uit te stromen. Vanwege de hoge bezetting van de nieuwe DSV hebben we besloten om een deel van het gebouw aan de Riethil 12 opnieuw te gebruiken als tijdelijke opvangvoorziening voor dak- en thuislozen. Deze locatie kan worden gebruikt voor winteropvang en voor als de nieuwe DSV vol zit.
- In september is de nieuwe DSV voor dak- en thuislozen in gebruik genomen.
- Eind 2022 heeft het college de eindevaluatie van het Versterkingsplan tegen dak- en thuisloosheid vastgesteld. We hebben besloten om een aantal projecten in 2023 voort te zetten, waaronder Springplank (Werk Eerst) en Onder de Pannen.
- Via de pilot Werken naar vermogen zijn ex-daklozen aan werk geholpen.
- In 2022 heeft Springplank een uitbreiding van 13 trajecten/woonplekken gerealiseerd.

Verslavingspreventie

Samen met onze partners, waaronder Novadic Kentron, blijven we werken aan het versterken van de ketenaanpak verslavingszorg. De GHB-aanpak hebben we in 2022 voortgezet. Ook op het gebied van preventie hebben we diverse activiteiten uitgevoerd. In de uitwerking van het bestuursakkoord hebben we hiervoor extra acties opgenomen.

RISICO'S

- Het risico op extra vertraging bij de DSV is niet opgetreden.
- We hebben een beter beeld gekregen van de financiële gevolgen van de uittreding van Alphen, Chaam en Baarle-Nassau en van de verdere decentralisatie van beschermd wonen. De regionale begroting van beschermd wonen kan deze ontwikkelingen opvangen, waardoor er geen financieel risico meer overblijft. Voor maatschappelijke opvang is de meerjarenbegroting krappere, waardoor de financiële risico's op overschrijdingen blijven bestaan. Voor de korte termijn zijn deze volledig afgedekt door extra (tijdelijke) middelen, waardoor in 2022 nog sprake was van een overschot.
- De financiële risico's vanwege corona zijn verdwenen. Waar deze zijn opgetreden, konden we die budgettair opvangen.
- We hadden het hele jaar te maken met de stagnatie van de uitstroom door de krapte op de woningmarkt. Dit risico is niet afgenomen.
- In 2022 zijn diverse risico's binnen Veilig Thuis en Safegroup aan het licht gekomen. We hebben maatregelen getroffen om deze risico's te verkleinen.
- Meer informatie vindt u in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

INDICATOREN

Thema-indicatoren Thuis

Indicator Naam: Gehuisveste daklozen (Nr. 17)

Omschrijving: Percentage daklozen van de uitgestroomde daklozen dat passend gehuisvest is

Bron: Gemeente Breda, WIZ Meeteenheid: %

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Realisatie 2022
51	44		Zie toelichting	34

Op basis van de geregistreerde trajecten is percentage daklozen dat passend is gehuisvest minimaal 34%. Bij een aantal registraties is uitstroom niet of niet volledig geregistreerd. Dit hangt samen met de overstap naar een nieuw administratief systeem. Naar verwachting ligt het percentage realisatie 2022 hoger dan de opgenomen 34%. Een cijfermatige onderbouwing hiervan is voor 2022 helaas niet te geven.

Indicator Naam: Beschermd wonen (Nr. 18)

Omschrijving: Aantal cliënten in Beschermd Wonen; gemiddelde van het aantal op de 1e van de maand

Bron: Gemeente Breda, Suites voor het Sociaal Domein Meeteenheid: Aantal

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Realisatie 2022
793	805	618	650	510

Thema Leren, ontwikkelen en werken

WAT HEBBEN WE BEREIKT?

Werk & Inkomen

In 2022 hebben we de aanpak werkend leren geïntensiveerd en hebben we handvatten geboden aan medewerkers in de keten. Inmiddels heeft de keten Participatie een breed netwerk aan belanghebbenden gecontracteerd. Kandidaten kunnen deelnemen aan kwalitatieve re-integratietrajecten als voorbereiding op betaald werk. Ook kunnen zij bekostigd (regulier) en onbekostigd (particulier) sectoraal onderwijs volgen. Het onderwijs, de overheid en ondernemers (triple-helix) blijven samen inspelen op de behoeften vanuit de arbeidsmarkt.

We hebben het totale aanbod zichtbaar en toegankelijk gemaakt voor kandidaten en medewerkers. Via de Progressive Webapplicatie (PWA) Inst@Breda zijn alle mogelijkheden voor werken en leren in beeld, net als alle partners. Regisseurs kunnen kandidaten inzicht geven in de mogelijkheden. Hierdoor faciliteren we onze medewerkers optimaal en hebben kandidaten direct toegang tot interne en externe ondersteuning. De WPA geeft medewerkers betere mogelijkheden om een hulpvraag om te zetten in een aanpak. Hierbij leggen we ook de verbinding met het programma Verbeter Breda. We zetten alles op alles om inwoners zo eenvoudig mogelijk te ondersteunen bij hun hulpvraag. In totaal zetten 445 kandidaten de stap naar een zelfredzaam bestaan via werk (en deels in combinatie met scholing).

Armoede

- In 2022 hebben we veel extra capaciteit beschikbaar gesteld om onze inwoners te ondersteunen bij de energiecrisis. Daarbij hebben we ons vooral gericht op de toekenning van de energietoeslag en de inzet van het focusteam energiearmoede. Veel inwoners die net boven het minimum leven (werkende armen), maakten gebruik van deze toeslag en de inzet van het focusteam.
- Het vinden van nog onbekende werkende armen blijft een uitdaging. Wel hebben we contacten gelegd met diverse werkgevers in Breda, waarbij we met onszelf zijn begonnen. Alle ambtenaren zijn via een brief, een e-mail en/of een bijeenkomst geïnformeerd over hulp bij geldzorgen. Zij kregen waar nodig hulp bij financiële vragen en problemen.
- Door het wekelijkse spreekuur bij de Voedselbank kwamen we ook in 2022 steeds meer in contact met werkende armen. Ook scholen zijn een belangrijke vindplaats voor deze doelgroep. In 2022 zijn er diverse activiteiten

georganiseerd voor ouders en docenten in het kader van het project NAC Street League en de Week van het Geld. Ouders en docenten worden meer toegerust om armoede en schulden te signaleren en aan te pakken. Daarnaast hebben we in 2022 nieuwe vindplaatsen onderzocht.

- We zijn in gesprek met de rechtbank om daar in 2023 schuldenfunctionarissen in te zetten. Ook binnen de aanpak vroegsignalering komen werkende armen steeds meer in beeld. Onze deelname aan het landelijke experiment hypotheekachterstanden en de toename van het aantal meldingen vanuit particuliere verhuur hebben hier een positieve bijdrage aan geleverd.
- In 2022 hebben we ook meer aandacht besteed aan preventie. We hebben meer voorlichting gegeven aan jongeren in het onderwijs. Door de aanpak 'jongeren helpen jongeren' komen steeds meer jongeren vroegtijdig in beeld. Hbo-studenten geven voorlichting en helpen jongeren op een laagdrempelige manier bij financiële vragen en problemen. Dat doen ze tijdens het financieel spreekuur dat draait op alle mbo-scholen in Breda. Na een rustige coronatijd nam de hulpvraag onder mbo-studenten in 2022 toe.
- We hebben 10 studenten mee laten denken over de inzet van een leergemeenschap.
- Jongeren met financiële problemen zijn niet altijd gebaat bij een standaard schuldhulpverleningstraject. In 2022 hebben we daarom het jongerenperspectieffonds ontwikkeld. Daardoor kunnen jongeren met schulden in 2023 duurzamer geholpen worden.
- In november is het financieel expertisecentrum voor ondernemers gestart. Dit initiatief wordt in 2023 verder uitgebouwd onder de werktitel Financy. Financy richt zich op 3 klantstromen: ondernemers, inwoners en professionals. In 2022 zijn wij gestart om alle Bredase intermediairs die ondernemers ondersteunen te benaderen en te informeren over Financy. We hebben ook gesproken met het voorliggend veld om dit centrum onder de aandacht te brengen bij maatschappelijke partners en partijen die Bredase inwoners ondersteunen.
- We zijn gestart met het bouwen van een digitale community voor professionals (1sociaaldomein.nl). Deze community wordt in samenwerking met de leverancier verder uitgebouwd.
- Financy is in 2022 aangemerkt als hét gemeentelijke loket waar ondernemers, instellingen en verenigingen een financieringsaanvraag konden indienen voor de gestegen energiekosten. In aanvulling op een geldlening geeft Financy ook advies over energiebesparende maatregelen. De beoordeling van deze financieringsaanvragen vormt de eerste fase van de werkzaamheden van Financy en loopt tot 1 april 2023.
- We hebben een werkbezoek gebracht aan de gemeente 's-Hertogenbosch om te kijken hoe zij hun bewindvoering hebben ingericht en wat dit voor consequenties heeft voor de organisatie. Inmiddels hebben we de systeemkeuze gemaakt en worden de functies gewogen. De vacatures zijn begin 2023 uitgezet.
- In 2022 hebben we Bredase ondernemers benaderd die financiële ondersteuning hebben ontvangen vanwege de landelijke coronamaatregelen. We hebben actief gevraagd of zij nog ondersteuning nodig hadden vanuit de gemeente. We hebben hen onder meer ondersteund met hulp bij het op orde krijgen van hun administratie, met hulp bij een (mogelijk aanstaande) problematische schuldsituatie, met advies over de voortzetting van hun bedrijf én met hulp bij het beëindigen van hun bedrijf. In dat laatste geval hebben we hen geholpen met zoeken naar een baan. Ook hun partners hebben we ondersteund bij het vinden van werk om zo het gezinsinkomen te vergroten.

Energietoeslag 2022

In december 2021 besloot het kabinet om een eenmalige energietoeslag voor huishoudens met een laag inkomen mogelijk te maken (inkomensgrens 120% van het sociaal minimum). Het richtbedrag van de energietoeslag was € 800. Dit bedrag is in juli 2022 opgehoogd naar € 1300 per huishouden. Het college heeft in september besloten om de inkomensgrens te verhogen naar 130% om zo meer huishoudens te kunnen ondersteunen. We hebben over 2022 aan 10.946 huishoudens een energietoeslag verstrekt voor een totaalbedrag van € 14,2 miljoen (stand begin april 2023). Hiermee hebben we bijna 80% van de beoogde doelgroep bereikt.

Wet inburgering

De uitvoering van de Wet inburgering 2021 (Wi 2021) is vastgelegd in het beleidsplan Thuiskomen in Breda.

WAT HEBBEN WE ERVOOR GEDAAN?

De stevige basis

- We zijn aangesloten bij het Schuldenknooppunt en het Collectief Schuldregelen. Dankzij de inzet van het Schuldenknooppunt zijn bij de communicatie met schuldeisers minder handmatige handelingen nodig. Zo verloopt het regelen van schulden sneller, efficiënter en met een kleinere kans op fouten.
- Met het Collectief Schuldregelen gaan schuldeisers bij voorbaat al akkoord met een voorstel tot schuldregelen.
- Het klantportaal voor schuldhulpverlening dat in 2021 is ingericht, hebben we verder doorontwikkeld. Zo hoeven inwoners bepaalde gegevens niet meer in te vullen doordat deze gegevens al worden opgehaald. Dit verkort de doorlooptijd bij een aanvraag.
- We hebben aanzienlijke verbeterprocessen doorgevoerd. Daarnaast hebben we stappen gezet voor de verdere digitalisering. Zo zijn we begonnen om de huidige (sterk verouderde) processen te optimaliseren (verspilling en overlap). Het papieren archief is inmiddels vrijwel volledig gedigitaliseerd.
- We zijn begonnen met een verkenning naar de mogelijkheid om het schoolstarterspakket, de Bredapas en de energietoeslag via robotisering te verbeteren. Dit hebben we eerder al gedaan bij de individuele inkomensvoet. Ook zijn we een verkenning gestart naar het versimpelen van de verwerking van de post.

Doorontwikkelen Werk-leerlijnen

In 2022 hebben we veel bemiddelingen gerealiseerd. De uitgestroomde kandidaten zijn niet teruggekeerd in hun uitkering (peildatum: 11-01-2023):

	Aantal kandidaten
Ambitie:	800
Fulltime:	244
Parttime:	124
Preventief:	302
Totaal	670

Oriëntatie op het werk-leerbedrijf

De landelijke wetgeving laat nog op zich wachten. Om te komen tot gedegen en (financieel) onderbouwde wetgeving, wordt er in 2023 een onderzoek afgerond in opdracht van het ministerie van SZW, de VNG en Cedris. Deze ontwikkelingen blijven we volgen.

Eenduidige propositie naar partners in de stad

Het 'label' Breda Business wordt online (via de website en LinkedIn) en offline (BredaVandaag) gebruikt voor de propositie. We brengen vooral succesvolle samenwerkingsverbanden in beeld tussen Participatie, Economie en Onderwijs. We merken dat de conversie door de efficiënte inzet van sociale en traditionele media sneller tot stand komt. We hebben de stap gemaakt van 'koud acquireren' naar 'waardig gesprekspartner' door een interne krachtenbundeling en de inzet van Breda Business.

Herijking werkwijze Participatie

In september werd het Meet & Match Centrum (Voorerf 33) geopend. Op deze locatie krijgen kandidaten meer informatie over het sectoraal werk- en leeraanbod in Breda en omstreken. Het credo van de locatie is: alle routes naar betaald werk op één plek. Inst@Breda en West-Brabant zijn verder geïmplementeerd.

Vroegsignalering bij schulden

Op grond van de Wgs (Wet gemeentelijke schuldhulpverlening) moeten instanties zoals energiebedrijven en zorgverzekeraars het aan de gemeente doorgeven wanneer inwoners hun rekeningen niet hebben betaald. De gemeente kan dan contact leggen met deze mensen om problematische schulden te voorkomen. In 2022 bleek dat veel van deze huishoudens niet eerder in beeld waren. Door de coronacrisis en de energiecrisis hebben deze huishoudens het moeilijk om financieel rond te komen. In 2022 waren er 7846 signalen, 1991 meer dan in het jaar ervoor. Hoewel er altijd contact werd opgenomen, konden we dat niet altijd doen op de meest optimale manier (bijvoorbeeld door een huisbezoek).

Door de energiecrisis hebben we in 2022 extra ingezet op vroegsignalen vanuit de energiebedrijven. Met alle inwoners hebben we schriftelijk en telefonisch contact opgenomen. Zo zijn inwoners goed voorgelicht over de mogelijkheden van hulp bij stijgende energiekosten en zijn oplopende betalingsachterstanden zo veel mogelijk voorkomen. Daarnaast hebben we ook de vroegsignalen van jongeren actiever opgevolgd. Vanwege de kwetsbare positie van jongeren op de arbeidsmarkt en het ontbreken van een financiële buffer kan elke (onverwachte) rekening snel leiden tot een problematische schuld.

Naast het oppakken van signalen over hypotheek (deelname aan de landelijke pilot Hypotheekachterstanden) hebben we in 2022 ook extra ingezet op de aanpak van huurmeldingen. Dat deden we deels door de pilot Wakkerschudders (onderdeel van het versterkingsplan tegen dak- en thuisloosheid) en deels door een toename van meldingen van particuliere verhuurders. Monitoring en evaluatie zijn belangrijke instrumenten om het beleid goed te kunnen beoordelen op bereik en effectiviteit.

Nieuwe toestroom bijstand voor zelfstandigen (BBZ)

In 2022 is het aantal aanvragen voor BBZ gestegen naar 105 (2021: 77). Deze cijfers moeten we wel in de context zien. De landelijke steunmaatregelen (waaronder de TOZO) liepen dwars door deze jaren heen (heel 2021 en het eerste kwartaal van 2022). In de loop van 2022 liep het aantal aanvragen op en we voorzien dat dit ook in 2023 (en verder) zal gebeuren. Extra capaciteit en expertise bleken nodig, maar we konden die onvoldoende vinden op de arbeidsmarkt. Daarom hebben we in 2022 zelf mensen opgeleid.

Extra aandacht voor de toestroom van jongeren in de bijstand

Met onze partners van de thematafel Voortijdig Schoolverlaten (VSV) hebben we de krachten constructief gebundeld. Hierdoor komen jongeren (18-27 jaar) sneller en beter in beeld bij hulpvragen. We hebben een screeningsteam geïnstalleerd (project 18-/18+). Bij Breday werken professionals uit de ketens één dag per week samen om 17-jarigen met een doorlopende hulpvraag tijdig in beeld te krijgen. De locatie van Breday fungeert als uitvalbasis om (indien nodig) jeugdhulp naadloos te laten overgaan in één of meer hulpvoorzieningen vanaf 18 jaar. Hierdoor hebben de jongere, de ouders en de betrokken belanghebbenden een duidelijke richting bij het bereiken van de volwassen leeftijd. We willen met deze aanpak voorkomen dat jongeren tussen wal en schip vallen. De effecten van de aanpak zijn naar verwachting zichtbaar in het vierde kwartaal van 2023. Bij de opening van Breday (in 2021) waren er 405 jongeren met een bijstandsuitkering. Inmiddels is dit aantal gedaald tot 264.

Intensiveren dienstverlening West-Brabant werkt door

De Meet & Match-module van West-Brabant werkt door heeft opnieuw geleid tot succesvolle matches. Inmiddels heeft het online platform al 103 regionale kandidaten succesvol bemiddeld naar betaald werk. Ook zijn 184 regionale werkgevers aangesloten als ambassadeur. Het online portal faciliteert kandidaten en werkgevers om laagdrempelig in contact te komen met elkaar. Bij wederzijdse interesse leidt dit tot een match, met of zonder ondersteuning vanuit het Werkgeversservicepunt (WSP) West-Brabant.

Werk van de toekomst: kansen in woningbouw en energietransitie

Deze opgaven zijn in 2022 niet concreet geworden. Het verduurzamen van woningen gebeurt niet zo massaal als we hadden verwacht. Werkzoekende Bredanaars kunnen al een praktische opleiding volgen in combinatie met betaald werk. Dit gebeurt echter nog summier. Dit heeft geen consequenties voor de begroting. De budgetten zijn ingezet voor het scholen en bemiddelen van werkzoekenden naar andere kansrijke sectoren.

De Wet inburgering 2021 (Wi 2021)

- Wonen: het huisvesten van statushouders die onder de Wi 2021 vallen, kwam langzaam op gang, mede door de krapte op de woningmarkt. In samenwerking met de corporaties hebben we in de tweede helft van het jaar extra inspanning geleverd om onze taakstelling te behalen.

- Participatie: we hebben een specifieke groep regisseurs voor statushouders. Deze groep is uitgebreid vanwege het grote takenpakket dat zij hebben voor de statushouders en de groep gezinsmigranten die eveneens onder de Wi 2021 vallen. Deze regisseurs hebben extra taken, zoals het opstellen van een Plan Integratie en Participatie (PIP) en een leerbaarheidstoets voor statushouders. Zij werken volgens een duale aanpak, waarbij taal en werk samengaan. Ook zorgen ze voor het aanmelden en registreren van Het Participatie Verklarings Traject (PVT) en de Module Arbeidsmarkt en Participatie (MAP).
- Taal en onderwijs: de Opstartklas, de taalscholen en specifiek de onderwijsroute zijn allemaal gestart in 2022. In eerste instantie gebeurde dat met beperkte groepen vanwege het beperkte aantal gehuisveste statushouders. Inmiddels zijn hun klassen gevuld.
- Maatschappelijke begeleiding: deze bestaat uit coaching voor huisvesting en coaching voor integratie. Deze begeleiding wordt uitgevoerd door Vluchtelingenwerk, de buddyorganisaties en Hello Breda. De inzet van bruggenbouwers (voormalige statushouders die ondersteuning bieden op het gebied van taal en cultuur) hebben we, vanuit wederzijds respect, ingezet als een extra activiteit. We willen bruggen slaan tussen onze cultuur en nieuwe culturen. Begrip voor elkaar maakt dat je elkaar beter gaat verstaan.
- Financiële ontzorging: deze is in 2021 al gestart als pilot en is in 2022 als beleid ingevoerd. De financiële ontzorging bestaat uit het regelen van de vaste lasten van de statushouders door de gemeente. Het IMW geeft voorlichting en les over de financiële inrichting van Nederland.
- Bij de inburgering van statushouders zijn veel maatschappelijke partners betrokken. We hebben het afgelopen jaar daarom ingezet op de samenwerking tussen deze partijen en de gemeente. Het begin is gemaakt en we gaan in 2023 voor een soepele samenwerking.

RISICO'S

U vindt de risico's van dit thema in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

INDICATOREN

Thema-indicatoren Leren, ontwikkelen en werken

Indicator Naam: Voortijdig schoolverlaters (Nr. 19)

Omschrijving: Percentage leerlingen tussen 12-23 jaar dat zonder startkwalificatie het onderwijs verlaat

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV Meeteenheid: %

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Realisatie 2022
2,2	2	2,1	Zie toelichting	2,1

Over het schooljaar 2020-2021 is het percentage voortijdig schoolverlaters 2,1 procent. Dit is in lijn met andere grote gemeenten, waar het percentage voortijdig schoolverlaters ook hoger ligt dan het landelijk gemiddelde.

Indicator Naam: Bijstandsuitkering (Nr. 20)

Omschrijving: Aantal personen met een bijstandsuitkering per 10.000 inwoners van 18 jaar en ouder

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV Meeteenheid: Aantal per 10.000

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Realisatie 2022
395,6	499	449,3	Zie toelichting	

Dit is een landelijk verplichte indicator. De gemeente volgt de ontwikkelingen, maar bepaalt hierop geen streefwaarde. In de afgelopen jaren is het aandeel personen met een bijstandsuitkering lager dan het gemiddelde van gemeenten van vergelijkbare grootte en iets hoger dan het landelijk gemiddelde.

Indicator Naam: Laaggeletterdheid (Nr. 21)

Omschrijving: Percentage laaggeletterden van het aantal totaal inwoners van 16 t/m 65 jaar

Bron: Onderzoeksrapport Regionale spreiding van geletterdheid in Nederland Meeteenheid: %

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Realisatie 2022

			Zie toelichting
--	--	--	-----------------

De uitkomsten van het uitgestelde Europese onderzoek zijn eind 2024 beschikbaar voor elk land. We spraken met de Raad af om te zoeken naar een andere informatiebron om deze indicator op te baseren. Er blijkt op dit moment geen andere informatiebron voor handen te zijn. Een mogelijk alternatieve indicator is het aantal inwoners dat in een bepaald jaar meedoet aan een activiteit om de taal- en andere basisvaardigheden te verbeteren. We vragen web-aanbieders binnen onze afspraken te registreren volgens de landelijke richtlijnen.

Productindicatoren Product Participatie

Indicator Naam: Uitstroom naar werk/zelfstandig ondernemerschap (Nr. 22)

Omschrijving: Aantal mensen dat uitstroomt naar werk of zelfstandig ondernemerschap (exclusief TOZO, BBV verkort)

Bron: Gemeente Breda, Suites voor het Sociaal Domein Meeteenheid: Aantal

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Realisatie 2022
613	364	516	350	445

De doelstelling was lager ingesteld vanwege de coronacrisis en op prognoses gebaseerde (CPB) hersteltermijn van de economie. Inmiddels zien we dat de economische groei, ondanks crisissen, weer in een opwaartse spiraal zit.

Indicator Naam: Baanafspraken regio West-Brabant (Nr. 23)

Omschrijving: Aantal baanafspraken in de regio West-Brabant ten opzichte van nulmeting eind 2012

Bron: Meeteenheid: Aantal

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Realisatie 2022
1.527	1.571	1.793	3.585	

Dit zijn voorlopige cijfers tot en met kwartaal 3. Het totale aantal voor 2022 is nog niet bekend. De streefwaarde wordt naar verwachting niet behaald. Deze regionale doelstelling is een gezamenlijke resultaatverplichting van werkgevers en overheid. Dat de streefwaarde niet behaald is, komt door meerdere factoren (onder andere bepaling nulmeting, tempo implementatie Participatiewet destijds en gemiddeld minder inzet op praktijkroutes voor deze doelgroep vergeleken met landelijk gemiddelde). In Breda zelf hebben we deze doelgroep nu goed in beeld. Middels ons netwerk en de werkleerlijnen zijn er in het afgelopen jaar 246 personen geplaatst met een indicatie banenafpraak.

Indicator Naam: Beschut werk (Nr. 24)

Omschrijving: Aantal plaatsen beschut werk (in fte van 31 uur)

Bron: Gemeente Breda Meeteenheid: Aantal fte van 31 uur

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Realisatie 2022
62	77	88	100	76

Streefwaarde van 100 fte is niet behaald. In 2022 zijn er 110 personen aan het werk op een beschutte werkplek die tezamen 76 fte vormen. Vanwege corona zijn er in het afgelopen jaar minder personen gestart in een voortraject beschut werk. Dit heeft geleid tot een lagere doorstroom naar een beschut werk plek.

Productindicatoren Product Sociale werkvoorziening

Indicator Naam: Sociale werkvoorziening (personen) (Nr. 26)

Omschrijving: Aantal personen dat begeleid wordt door de sociale werkvoorziening (WSW)

Bron: Gemeente Breda Meeteenheid: Aantal

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Realisatie 2022
1.048	1.015	997	Zie toelichting	

De genoemde streefwaarde is niet meer van toepassing. Omdat er geen nieuwe instroom meer is, wordt het aantal personen dat begeleid wordt in de sociale werkvoorziening bepaald door de uitstroom.

Productindicatoren Product Re-integratie

Indicator Naam: Lopende re-integratievoorzieningen (Nr. 2209)

Omschrijving: Aantal inwoners van 15-64 jaar met een lopende re-integratievoorziening (per 10.000 inwoners). Het zijn voorzieningen die door een gemeente worden ingezet, nadat is vastgesteld dat iemand een belemmering heeft die directe arbeidsinschakeling bemoeilijkt (er is een afstand tot de arbeidsmarkt).

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV Meeteenheid: Aantal per 10.000

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Realisatie 2022

222	149,8	159,8	Zie toelichting	160,3
-----	-------	-------	-----------------	-------

Dit is een landelijk verplichte indicator. De gemeente volgt de ontwikkelingen, maar bepaalt hierop geen streefwaarde.

Productindicatoren Product Schuldhulpverlening

Indicator Naam: Vroegsignalering schuldenproblematiek (Nr. 2301)

Omschrijving: Aantal signalen van te laat of niet betaalde rekeningen van vaste lasten

Bron: Gemeente Breda, Inforing Meeteenheid: Aantal

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Realisatie 2022
				7.846

Indicator Naam: Hulpvragen geldzorgen en schulden (Nr. 27)

Omschrijving: Aantal hulpvragen voor een vorm van dienstverlening bij de afdeling schuldhulpverlening (die worden afgehandeld middels informatie en advies, budgetbeheer, doorverwijzing of een schuldregelingstraject)

Bron: Gemeente Breda, Kredietbank West-Brabant, Allegro Meeteenheid: Aantal

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Realisatie 2022
952	790	963	1.028	890

De daling van het aantal hulpvragen is een landelijke trend. In 2022 is tevens veel ingezet op preventie en vroegsignalering en het gebruik van het schuldenaankoopfonds.

Indicator Naam: Schuldregelingen (Nr. 28)

Omschrijving: Aantal gestarte schuldregelingstrajecten (die kunnen leiden tot schuldbemiddeling, saneringskrediet, WSNP of geen vervolg).

Bron: Gemeente Breda, Kredietbank West-Brabant, Allegro Meeteenheid: Aantal

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Realisatie 2022
299	255	211	329	187

De verwachte toename is uitgebleven. Dit is in lijn met de landelijke trend.

Indicator Naam: Budgetbeheer (Nr. 29)

Omschrijving: Aantal opgestarte budgetbeheertrajecten

Bron: Gemeente Breda, Kredietbank West-Brabant Meeteenheid: Aantal trajecten

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Realisatie 2022
383	407	391	462	397

Lagere instroom. In lijn met de landelijke trend

Thema Leven

WAT HEBBEN WE BEREIKT?

- Via de thematafel Breda Beweegt hebben we sporten en bewegen gestimuleerd. Daarbij hadden we specifiek aandacht voor groepen waarvan de deelname aan sport en bewegen achterblijft. Ook hebben we sport- en beweegaanbieders ondersteund.
- Alle speelplekken in Breda zijn rookvrij gemaakt. Verder hebben we via projecten lessen gegeven over gezond eten en drinken.

WAT HEBBEN WE ERVOOR GEDAAN?

Stimuleren van sporten en bewegen

- Bij het adviseren van clubs kwamen onder meer het vrijwilligersbeleid, de innovatie van het sportaanbod, het voorkomen van grensoverschrijdend gedrag en een brede motorische ontwikkeling aan bod. Daarnaast hebben we veel contact gehad met sportaanbieders over hun energielasten en een wijkgericht aanbod.
- In samenwerking met JOGG en Jong-JGZ hebben we ingezet op sporten en bewegen op en rond de school en in de kinderopvang, en op de versterking van het bewegingsonderwijs. Daarbij hadden we specifiek aandacht voor kwetsbare kinderen (uit armoedegezinnen, met overgewicht en/of een motorische achterstand).
- In de aandachtswijken zijn wekelijks sportactiviteiten georganiseerd, die waren gericht op kinderen en jongeren (6-23) en hun ouders. Ook in de schoolvakanties zorgden onze partners voor een gezamenlijk aanbod.
- We hebben een campagne uitgevoerd om het sport- en beweegaanbod voor senioren onder de aandacht te brengen.
- Via de tijdelijke subsidieregeling Sportakkoord Breda 2022 hebben we 9 nieuwe projecten opgestart, die waren gericht op:
 - Innovatie van het sport- en beweegaanbod voor (kwetsbare) jongeren.
 - Het stimuleren van een positieve sportcultuur in de georganiseerde sport.
 - Het motiveren van nieuwe doelgroepen om te sporten en te bewegen in de openbare ruimte.
 - De inzet van sport en bewegen als middel om maatschappelijke participatie te bevorderen en eenzaamheid te bestrijden.
 - Het (re)activeren van doelgroepen waarvan de sport- en beweegdeelname achterblijft.
- In aanvulling op de gecombineerde leefstijlinterventie Cool zijn we in overleg met de Bredase huisartsen gestart met beweeggroepen voor mensen met ernstig overgewicht en/of chronische aandoeningen.
- Op alle basisscholen waar sportcoaches actief zijn, is de motorische vaardigheid van leerlingen gemeten via de MQ-scan. De uitkomsten hiervan worden vertaald in het bewegingsonderwijs. Via het project Brede Motorische Ontwikkeling zijn de principes uit het Athletic Skills Model (ASM) toegepast in de wijk sport, in de opleiding Sport en Bewegen en bij diverse verenigingen en talentprogramma's. Urban sports en e-sports maken steeds vaker deel uit van de wijk sportactiviteiten voor kinderen en jongeren.
- Via het Sportleerbedrijf Breda hebben we in 2022 370 studenten geholpen aan een stage in de sport. Via het partnership zijn ruim 40 studenten 1 tot 2 dagen per week in Breda aan de slag geweest met sport- en beweegstimulering voor diverse doelgroepen: in het primair onderwijs, bij zorgorganisaties, in de kinderopvang, in de wijk en bij de gemeente zelf. Het jeugdfonds heeft voor 1091 kinderen en jongeren de contributie betaald en 706 kinderen hebben zwemles gevolgd via het jeugdfonds. Dit waren meer kinderen dan in 2021.
- In 2022 hebben Breda University of applied sciences (BUAs) en andere partijen verder gewerkt aan de e-sports community en heeft BUAs een e-sports-ruimte geopend. Daarnaast is een start gemaakt met de e-sports-tour langs sportverenigingen, die in 2023 wordt voortgezet. In samenwerking met Breda Actief, Grote Broer Grote Zus en NAC Maatschappelijk zijn er diverse e-sports-wijkactiviteiten georganiseerd. Breda Game City, Dynasty E-sports en het team Economie hebben in 2022 het eerste e-sports-congres van Breda georganiseerd. In 2023 opent ook BRESS een e-sports-ruimte.

Gezondheid en Preventieakkoord

In 2022 hebben we diverse projecten uit het JOGG-actieplan 2021-2022 uitgevoerd. Speerpunten daarbij waren: gezond eten, water drinken, bewegen en rookvrij opgroeien. We zijn bijvoorbeeld een samenwerking gestart met een aantal supermarkten om gezonde voeding te stimuleren. Ook hebben we de samenwerking met de huisartsen uitgebreid. Verder hebben we verschillende groene schoolpleinen aangelegd. Daarnaast hebben we ingezet op voedseleducatie via moestuinieren en

voedselbosjes. Alle speelplekken in Breda zijn in 2022 rookvrij gemaakt. Ook zijn er verschillende evenementen geweest waar we met een waterbar het drinken van water hebben gestimuleerd.

In 2022 hebben we een subsidieregeling opengesteld waarin samenwerkende partijen maximaal € 10.000 konden aanvragen voor het uitwerken van een of meer afspraken uit het preventieakkoord. Dit heeft geleid tot 12 projecten, die zijn gestart in 2022 en doorlopen in 2023. We streven ernaar om vanaf medio 2023 de inzet vanuit het lokaal sportakkoord, het lokaal preventieakkoord en JOGG te bundelen in een Bredaas leefstijlakkkoord. Dit biedt kansen om meer integraliteit te bereiken, de lokale samenwerking te versterken en te komen tot meer slagkracht en efficiency.

RISICO'S

U vindt de risico's van dit thema in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

INDICATOREN

Thema-indicatoren Leven

Indicator Naam: Tevreden over het leven (Nr. 30)

Omschrijving: Gemiddeld rapportcijfer tevredenheid met het leven

Bron: Stadsenquête Meeteenheid: Score tussen 1 en 10

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Realisatie 2022
7,8	7,7	7,7	> 7,8	7,8

Indicator Naam: Structureel sporten (Nr. 31)

Omschrijving: Percentage inwoners (16+) dat structureel sport (minimaal 1x per week)

Bron: Stadsenquête Meeteenheid: %

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Realisatie 2022
	75	76	Zie toelichting	79

In 2022 was het percentage inwoners dat structureel sport 79%.

Indicator Naam: Effect ondersteuning op kwaliteit van leven (Nr. 34)

Omschrijving: Percentage Wmo-cliënten dat het helemaal eens of eens is met de stelling 'Door de ondersteuning die ik krijg heb ik een betere kwaliteit van leven'

Bron: CEO WMO Meeteenheid: %

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Realisatie 2022
79	75	77	75 tot 80	77

Realisatiecijfer 2022 is afkomstig uit het Client ervaringsonderzoek (CEO WMO) dat is gehouden in 2022. Het onderzoek is – net als andere jaren – uitgevoerd onder cliënten met een verstrekking in het voorafgaande jaar (2021).

Productindicatoren Product Sportbeleid

Indicator Naam: Niet-wekelijkse sporters (Nr. 36)

Omschrijving: Percentage inwoners van 19 jaar en ouder dat NIET minstens één keer per week aan sport doet

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV Meeteenheid: %

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Realisatie 2022
	42,3		Zie toelichting	

Dit is een landelijk verplichte indicator. De realisatiecijfers 2022 zijn nog niet beschikbaar gesteld op www.waarstaatjegemeente.nl. De gemeente volgt de ontwikkelingen maar bepaalt voor deze indicator geen streefwaarde. De gemeente stuurt op basis van een andere indicatoren over sporten (bijvoorbeeld indicator nr 31). Voor de eenduidigheid kan deze landelijk verplichte indicator (nr 36) het beste vervallen uit de Bredase set indicatoren. Dit voorstel zal worden voorbereid in de nieuwe herijkingronde van de set indicatoren.

Productindicatoren Product Volksgezondheid

Indicator Naam: Gezondheidsbeleving (Nr. 35)

Omschrijving: Gemiddeld rapportcijfer voor de lichamelijke gezondheid

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Realisatie 2022
7,5	7,7	7,5	continueren: 7,3 - 7,7	7,5

De streefwaarde is behaald. Middels onder andere de JOGG aanpak, het lokaal preventieakkoord en het sportakkoord wordt getracht vorm te geven aan de gezondheidsbeleving. Echter moet er altijd rekening mee worden gehouden dat dit een gemiddeld rapportcijfer is en maar voor een (klein) deel beïnvloedbaar door de gemeente.

Thema Ontmoeten

WAT HEBBEN WE BEREIKT?

Wijkaanpak

We hebben dit jaar weer veel gedaan om de leefbaarheid in de wijken en dorpen te versterken:

- We hebben bewoners actief betrokken bij het vergroten van de leefbaarheid in hun eigen leefomgeving. Zo konden zij met hun eigen kennis en kunde hun leefomgeving een stukje mooier en beter maken. Het gaat dan bijvoorbeeld om het aanleggen en onderhouden van groen in de buurt of het aanleggen van een speelplek of plein. Vergeet ook niet de vele honderden vrijwilligers die een buurthuis draaiende houden, de betrokkenheid van een dorps- en wijkraad en het organiseren van vele activiteiten in de dorpen en wijken. Elkaar kunnen ontmoeten bindt bewoners en draagt bij aan een fijne leefomgeving waar mensen omkijken naar elkaar.
- Het opheffen van de coronamaatregelen gaf ruimte om elkaar weer fysiek te ontmoeten. Er werden weer activiteiten georganiseerd.
- Goed werkende netwerken in een wijk zijn niet vanzelfsprekend. Dat is een kwestie van vertrouwen en verbondenheid met elkaar opbouwen, tussen bewoners onderling en met de professionals in de wijk. Hierin hebben we extra geïnvesteerd door nog vaker fysiek in de wijken aanwezig te zijn.
- In de aandachtswijken hebben we ook in 2022 samen met bewoners en professionals wijkagenda's opgesteld en uitgevoerd. Waar de aanpak van de aandachtswijken en Verbeter Breda samenkwamen, werkten we samen, zodat de investeringen en inspanningen duidelijker waren voor bewoners en elkaar versterkten.
- De noodzaak van de energietransitie is in alle wijken en dorpen steeds duidelijker geworden. Het is mooi om te zien dat in een aantal wijken en dorpen bewoners samen plannen aan het maken zijn om hun huizen te verduurzamen. Er is een energiepakket vastgesteld, waarin ook extra ondersteuning van de buurthuizen is opgenomen voor 2023.

WAT HEBBEN WE ERVOOR GEDAAN?

Wijkaanpak

We sluiten aan op wat bewoners, ondernemers en organisaties nodig hebben voor de sociale of fysieke aspecten van hun leefomgeving.

Wijkdeals

- Wijkdeals blijven een prachtig instrument om enthousiaste bewoners met adoptiegroen laagdrempelig bij te laten dragen aan een stad in het groen. Dit zien we terug in de 532 wijkdeals dit jaar.
- Er is een toenemende interesse in het onderhouden van boomspiegels en geveltuinjes.
- Er is een parkdeal bijgekomen voor het Willem-Alexanderplein in Teteringen.

Wijk- en dorpsplatforms

- Door veel in de wijken en dorpen aanwezig te zijn en initiatieven te ondersteunen, zien we de energie terugkomen die de afgelopen jaren niet mogelijk was door corona. We zijn echter nog niet terug op het niveau van voor corona en hebben een resultaat behaald van € 0,16 miljoen.
- Dit jaar zijn er 137 leefbaarheidsinitiatieven met subsidie uitgevoerd, een lichte groei ten opzichte van 2021. Enkele mooie initiatieven in 2022 waren: Tuinplantenkringloop Schorsmolen/Fellenoord, het Haagse Beemden Festival, buurtgesprekken in Tuinzigt en de Heuvel om nieuwe bewoners te betrekken en nieuwe jeugdactiviteiten in de wijken Haagpoort, Heuvel, Zandberg, Sportpark en in Ulvenhout en Bavel.

Wijk- en dorpsraden

- In 2022 is het uitvoeringsakkoord met de wijk- en dorpsraden vernieuwd voor periode 2023-2026. De overeenkomst wordt in 2023 ondertekend.
- Het akkoord bevestigt voor de komende jaren dat de wijk- en dorpsraden belangrijke partners zijn in de stad. Partnerschap en wederkerigheid staan centraal in het akkoord. De raden denken mee met bewoners en de gemeente over een diversiteit aan onderwerpen in de dorpen en wijken en ontvangen daarvoor subsidie.

Inwoner- en buurtinitiatieven

- Diverse pleinen en parken die vanuit bewonersinitiatieven zijn uitgevoerd, werden in 2022 opgeleverd: het Willem-Alexanderplein, Park Metersem en het Erasmusplein. Ook zijn de eerste ontwerpen gemaakt voor het Mgr. Nolensplein, het Jack van Gilsplein en Park Kesteren. Dit zijn prachtige voorbeelden waarin de kennis en kunde van bewoners samenkomt met die van de gemeente. We laten los waar dat kan en ondersteunen waar nodig. We maken de beschikbare budgetten en (on)mogelijkheden bij de herinrichting inzichtelijk en zoeken naar slimme combinaties om werk te bundelen.
- We organiseerden participatietrajecten waarbij we schouder aan schouder stonden met bewoners en gemeentelijke afdelingen om tot een bredere belangenafweging te komen, zoals de woningbouwopgave van Blossem, de Dorpsvisie Bavel 2023 en de nieuwe multifunctionele accommodatie (MFA) in Bavel.
- In 2022 hebben we een aantal extra beheergroepen opgezet. We zorgen daarmee dat verschillende grote en kleinere opgaven minder impact hebben op omwonenden in de buurt. Dit betrof de opvang van Oekraïners in de Koepel, de huisvesting van minderjarige asielzoekers in het KPN-gebouw en later in de Koepel, de daklozenopvang aan de Riethil en de beheersing van de overlast op de Willemstraat.
- We hebben ook 3 trajecten voor spoedwoninglocaties met bewonersavonden opgestart vanaf het najaar van 2022. Deze lopen door in 2023.
- We hebben extra ingezet op de uitvoering van het beleid rond weekmarkten en kermissen.
- Als voorbereiding op de jaarwisseling hebben we samen met diverse afdelingen intensief gewerkt aan een preventieve aanpak. We hebben ruim van te voren beter in beeld gebracht welke mensen voor overlast zorgen. We hebben hen aangesproken via jeugdwerkers, boa's en de politie en zijn gericht met activiteiten gekomen. Ook hebben we vanaf begin december intensief de regie gevoerd op het preventief opruimen van afval op straat en het inrichten van vuurwerkvrije zones.

Aanpak Aandachtswijken en Verbeter Breda

- In de aanpak Aandachtswijken zijn we de wijkagenda's gaan uitvoeren. We zien de samenwerking met partners in de wijk steeds vlotter verlopen, waardoor bewoners meer zichtbare en aanspreekbare contactpersonen hebben in de buurt. Sommige initiatieven hebben langere tijd nodig om tot uitvoering te komen, waardoor we een resultaat hebben behaald van € 0,19 miljoen.
- Laagdrempelige initiatieven en samenwerking op het gebied van leefbaarheid en veiligheid geven consequent een plus binnen de aandachtswijken.

- Het werken aan veerkrachtige buurten door communitybuilding sluit beter aan op de behoeften van de bewoners. Initiatieven als de buurtcamping (in de Hoge Vucht de tweede editie en in de Haagse Beemden de eerste editie) sluiten daar goed op aan. Ook Bieb 2.0 Hoge Vucht en financiële bijdragen aan sportterreinen in de Haagse Beemden en bij Advendo pakken we samen met Verbeter Breda op.
- We voerden het project Vestingstraat/Vestkant uit, een meervoudige aanpak om overlast te verminderen en in te zetten op het stimuleren van de veerkracht in de wijk.
- De meerjarige aanpak van jeugd in de wijk Heuvel zorgt voor een steeds betere samenwerking tussen de professionals en de actief betrokken jeugd. Een muurschildering door de jeugd in de aula van het Huis van de Heuvel was een mooi project met veel enthousiasme uit de wijk.

Buurthuizen

- De buurthuizen (voorheen wijk- en dorpscentra genoemd) zijn belangrijke plaatsen waar inwoners elkaar ontmoeten.
- In 2022 hebben we ons gericht op monitoring en alertheid om de besturen van de buurthuizen weer zelfstandig tot een kostenneutrale bedrijfsvoering te laten komen.
- We hadden aandacht voor de effecten van de energiecrisis en de inflatie op de bedrijfsvoering van de centra.
- Bij een aantal centra was extra gemeentelijke inzet en financiering nodig om ontmoeting blijvend mogelijk te maken.
- Na een uitgebreide marktconsultatie is vanaf eind 2022 een nieuwe beheerconstructie gestart voor OC de Vlieren in de Heuvel. Hier gaat een maatschappelijk ondernemer het beheer voeren namens de gemeente.
- In de Nieuwe Meidoorn in Tuinzigt was samen met Surplus een extra inzet nodig met een betaalde beheerder om deze belangrijke ontmoetingsplek voor de wijk open te houden.
- Ook buurthuis Raffy kreeg extra ondersteuning om een doorstart te maken.
- In 2022 was extra ondersteuning voor onze buurthuizen ook nodig om een aanvullend steunpakket uit te voeren in het eerste halfjaar. Hiervan hebben 7 besturen gebruikgemaakt, waardoor ze de exploitatie rond kregen en open konden blijven. Er was veel minder steun nodig dan verwacht, waardoor we een resultaat hebben behaald van € 0,24 miljoen.
- Door de stijgende energielasten hebben we voor 2023 een steunpakket voorbereid voor energiearmoede bij buurthuizen.

Energietransitie

- Binnen het programma Energietransitie hebben we achterhaald waar behoefte aan is en actief de interactie met bewoners opgezocht. Die kennis kunnen we gebruiken in nieuwe gebieden waar we aan de slag gaan. We treden daarvoor actief in contact met bewoners/ Voor alle eigenaren van huizen, utiliteitsgebouwen en andere panden hebben we in 2022 het ondersteuningsaanbod verder uitgebreid. We hebben diverse buurtinitiatieven geholpen met tips, informatie en verbindingen met andere initiatieven. Ook hebben we inloopspreekuren georganiseerd. Met de Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant hebben we afspraken gemaakt over het label-C toezicht voor kantoren als extra taak in 2023.
- We zorgden ervoor dat er niet alleen informatie te halen is op diverse plekken, maar dat we ook de wijken en dorpen ingaan. De Greenhopper heeft weer in 10 wijken en dorpen gestaan om tips en informatie te geven.
- In september heeft het Energiefestival plaatsgevonden met activiteiten op verschillende plekken.

Opvang vluchtelingen

Sinds 9 maart 2022 vangen gemeenten ontheemde Oekraïners op. Hiervoor zijn in Breda 2 gemeentelijke opvanglocaties ingericht. Ook zijn er tot en met juli een noodopvanglocatie en een verdeel- en informatiepunt geweest in gebouw C voor de eerste 72 uren-opvang. Dit was voor de hele veiligheidsregio. Daarnaast verbleven er Oekraïners bij particulieren.

Voor de opvang van ontheemde Oekraïners heeft het Rijk de regeling Opvang Ontheemde Oekraïners opgezet. Op basis daarvan hebben wij een bekostiging ontvangen voor de inrichting en voor de opvang. Deze bekostiging was kostendekkend. Het overschot wordt ingezet als reservering voor onvoorziene kosten bij de opvang in 2023 of 2024.

In totaal hebben meer dan 2000 Oekraïners hun eerste dagen in de noodopvang in gebouw C van het stadskantoor doorgebracht. Meer dan 160 ontheemde Oekraïners werden particulier opgevangen door Bredanaars. Er verbleven 42 Oekraïners op de locatie Weideveld en 393 Oekraïners in de Koepel. Zij ontvingen leefgeld, zijn richting werk begeleid, hebben ondersteuning gekregen van IMW of een psycholoog, gingen naar school en namen waar mogelijk deel aan de Bredase samenleving. Vanuit de bekostigingsregeling en vanuit aanvullende middelen is dit georganiseerd. De opvanglocaties zijn ingericht, er is dagelijks personeel en er wordt voorzien in eten en drinken. Zo zijn er bijvoorbeeld ook 2 extra noodlokalen gebouwd voor het anderstaligenonderwijs in de eerste opvang en zijn er klaslokalen gehuurd voor de Internationale Schakelklas. Er zijn (Oekraïense) feestdagen samen georganiseerd, en er zijn activiteiten georganiseerd voor de kinderen. Het was hartverwarmend om te zien hoe bewoners en organisaties zich inzetten.

We merken dat de opvang van ontheemde Oekraïners van een crisissituatie overgaat naar reguliere opvang. Het Rijk heeft aangekondigd dat de regeling in ieder geval tot 4 maart 2024 geldt. Deze termijn vraagt van ons een andere manier van organiseren. We leren iedere dag bij in deze nieuwe taak.

Breda heeft zich ook ingezet voor de opvang van andere vluchtelingen. We zien dat het Rijk steeds vaker een beroep doet op gemeenten. Wij hebben voor 10 dagen crisissituatie opvang voor asielzoekers georganiseerd in gebouw C, en het COA organiseerde de noodopvang voor minderjarige asielzoekers in het KPN-pand en vervolgens in Gebouw M van de Koepel.

RISICO'S

U vindt de risico's van dit thema in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

INDICATOREN

Thema-indicatoren Ontmoeten

Indicator Naam: Sociale cohesie (Nr. 37)

Omschrijving: Score sociale cohesie

Bron: Inwonersenquête (buurtenquête) Meeteenheid: Score tussen 1 en 10

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Realisatie 2022
6		6,1	Zie toelichting	

Deze indicator wordt éénmaal per jaar gemeten, in de oneven jaren. Daarom is voor 2022 geen streefwaarde bepaald en ontbreekt ook de realisatiewaarde.

Productindicatoren Product Wijkaanpak

Indicator Naam: Leefbaarheidsinitiatieven vanuit bewoners (Nr. 38)

Omschrijving: Aantal ingediende leefbaarheidsinitiatieven van bewoners (fysiek, sociaal, overlast en/of veiligheid)

Bron: Gemeente Breda, Wijkzaken Meeteenheid: Aantal

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Realisatie 2022
179	143	121	200	137

De streefwaarde is niet behaald. Er zijn 137 subsidieaanvragen ingediend en toegekend. We zien weer energie en veerkracht terugkomen in de wijken. En dat er weer initiatieven bij zijn gekomen. Het is nog niet op het niveau wat we hadden verwacht door corona. Het kost tijd om vertrouwen op te bouwen omdat pas vanaf het voorjaar 2022 de corona maatregelen zijn opgeheven.

Indicator Naam: Wijkdeals (Nr. 39)

Omschrijving: Aantal initiatieven van bewoners(groepen) die zich richten op onderhoudswerkzaamheden in de openbare ruimte (opgeteld aantal vanaf 2012). De gemeente biedt hierbij hulp in de vorm van een vergoeding, materiaal of in de organisatie.

Bron: Gemeente Breda, Wijkzaken Meeteenheid: Aantal

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Realisatie 2022
354	407	471	425	532

De streefwaarde is behaald. Wijkdeals blijven een prachtig instrument om enthousiaste inwoners met adoptiegroen bij te laten dragen aan de stad in het groen.

DE KOSTEN VAN DIT PROGRAMMA

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primaire begroting 2022 inclusief amendementen	Begroting 2022 na wijziging	Jaarrekening 2022	Afwijking 2022
Lasten				
Opgroeien	101.732	112.079	115.630	-3.552
Betrokken zijn	55.693	56.221	59.300	-3.078
Thuis	52.254	57.628	50.035	7.593
Leren, ontwikkelen en werken	124.949	134.477	133.725	752
Leven	8.044	8.787	8.984	-197
Ontmoeten	3.952	15.626	15.552	73
Reserve investeringen sportverenigingen	0	0	0	0
Algemene reserve programma 1	0	450	450	0
Exploitatiereserve programma 1	0	7.344	7.344	0
Totaal Lasten	346.623	392.612	391.021	1.591
Baten				
Opgroeien	43.974	53.097	50.485	2.612
Betrokken zijn	1.975	1.975	1.541	434
Thuis	6.057	5.357	4.871	486
Leren, ontwikkelen en werken	90.966	83.849	85.351	-1.502
Leven	0	119	640	-521
Ontmoeten	0	11.600	14.200	-2.600
Reserve investeringen sportverenigingen	0	18	18	0
Reserve vrouwenopvang	0	1.029	1.029	0
Algemene reserve programma 1	0	4.699	4.149	550
Exploitatiereserve programma 1	0	5.468	4.245	1.224
Totaal Baten	142.972	167.212	166.529	683
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	203.651	225.400	224.491	908

FINANCIËLE TOELICHTING OP DIT PROGRAMMA

De afwijking ten opzichte van de begroting 2022 is € 0,9 miljoen. Voor specifieke positieve resultaten binnen het programma is voor € 4,6 miljoen opgenomen aan verzoeken tot resultaatbestemming. Hieronder geven we een toelichting van het resultaat per thema.

Thema Opgroeien, resultaat € -6,2 miljoen

Dit thema bevat alle onderdelen van de jeugdhulp. Voor het primair en voortgezet onderwijs gaat het daarnaast om de beleidsuitvoering van deelthema's, zodat het leerlingenvervoer, de leerplicht, het uitvoeringsprogramma voor- en vroegschoolse educatie en de aanpak van voortijdig schoolverlaten.

- **Jeugd (resultaat € -5,9 miljoen)**
 - Voor het pakket aan beleidsimpulsen en nieuwe projecten is in de begroting een bedrag van € 3,6 miljoen opgenomen. Door de krapte op de arbeidsmarkt hebben de gemeente en de partners een capaciteitsprobleem. Dit zien we ook landelijk. Hierdoor lopen veel projecten vertraging op. Hierdoor houden we € 1,75 miljoen over. Onderdeel van dit restant is een positief resultaat van € 0,27 miljoen op het project Krypton. We stellen voor om dit budget over te hevelen, zodat het voor project Krypton beschikbaar blijft.
 - We zien een resultaat van € -0,6 miljoen op de post capaciteit lokale toegangsfunctie. Door stijgende aantallen cliënten hebben we meer personeel ingezet.
 - Norm opdrachtgeverschap Jeugd: € -0,4 miljoen. We hebben hier een grote (nieuwe) opgave gekregen met onder andere een nieuwe regiovisie, een nieuwe inkoopstrategie en een nieuwe governancestructuur voor de regionale samenwerking op het gebied van jeugd. Dit zijn activiteiten die niet of maar deels zijn begroot, omdat de (regionale) besluitvorming begin 2022 heeft plaatsgevonden en de impact voor de organisatieverandering op voorhand niet goed in te schatten was.
 - Familie/Jeugdhulp: € -6,7 miljoen. Meer jongeren maken gebruik van ambulante jeugdhulp. Ook de gedeclareerde kosten per jeugdige nemen toe. De coronapandemie kan hierin een tijdelijk effect hebben, maar de gevolgen laten zich moeilijk kwantificeren.
 - Meldpunt Crisiszorg: € 0,15 miljoen. Het Meldpunt Crisiszorg is onderdeel van een gemeenschappelijke regeling met 16 regiogemeenten voor Geweld in Afhankelijkheidsrelaties (GIA) en het Meldpunt Crisiszorg West-Brabant. Hierin is afgesproken dat alle regionale middelen beschikbaar blijven voor het regionale budget. Het bedrag van € 0,15 miljoen wordt daarom meegenomen als voorstel voor budgetoverheveling.
- **Primair en voortgezet onderwijs (resultaat € -0,2 miljoen)**
 - We hebben € 0,2 miljoen overschot op de regionale aanpak van laaggeletterdheid door een gebrek aan (ambtelijke) capaciteit. We stellen voor om dit resterende budget over te hevelen naar 2023, zodat de ambities uit het regionaal plan 2020-2040 'Dromen Durven Doen!' kunnen worden uitgevoerd.
 - We hebben € 0,6 miljoen tekort voor de bekostiging van het leerlingenvervoer. Dit komt door gestegen vervoerskosten, een extra compensatie voor niet-gereden ritten in 2021, de nog niet ingevoerde verordening die voor structureel minder kosten zou zorgen en de toename van het vervoer van en naar jeugdzorglocaties. Om dit tekort te compenseren, is er in de decembercirculaire nog € 0,1 miljoen beschikbaar gekomen voor het vervoer van Oekraïense leerlingen.

Thema Betrokken zijn, resultaat € -3,5 miljoen

- We zien een positief resultaat van € 0,9 miljoen voor de algemene voorzieningen volwassenen. Dit wordt mede veroorzaakt doordat de terugvordering van subsidies uit voorgaande jaren € 0,5 miljoen positiever uitvalt.
- In 2022 hebben we een tekort van € 0,8 miljoen op de huishoudelijke ondersteuning zorg in natura (ZIN) en persoonsgebonden budgetten (PGB). Dit is een rechtstreeks gevolg van de invoering van het abonnementstarief. We

hebben nog steeds te maken met een enorme groei van het aantal aanvragen, vooral van mensen uit de hogere inkomensklassen. Er zijn geen wettelijke gronden om deze aanvragen af te wijzen. Hierdoor hebben we extra personeel ingezet om de aanvragen zo snel mogelijk te kunnen verwerken, maar we zien ook dat de wachtlijst voor huishoudelijke hulp is opgelopen. De extra inzet van personeel en inhuurkrachten veroorzaakt een overschrijding van € 0,5 miljoen.

- We zien een resultaat op de post begeleiding van € -2,9 miljoen (ZIN en PGB). De toename van de begeleidingstrajecten is ontstaan tijdens de coronacrisis. In 2022 zijn de aantallen gedurende het jaar licht afgenomen, maar de huidige aantallen veroorzaken een overschrijding.
- We zien een resultaat van € -0,45 miljoen voor Maatwerk Wmo. Dit betreft de posten Wmo woon- en vervoersvoorzieningen (€ -0,2 miljoen) en het kleinschalig collectief vervoer (€ -0,25 miljoen).
- We zien een resultaat van € 0,25 miljoen op de impuls woonvoorzieningen. In 2022 zijn deze incidentele middelen beschikbaar gesteld om een impuls te geven aan woonzorgvoorzieningen. De planvorming heeft plaatsgevonden, maar de middelen zijn nog niet beschikbaar gesteld aan de partijen in de stad. Een voorstel tot budgetoverheveling maakt deel uit van de resultaatbestemming van deze jaarrekening.

Thema Thuis, resultaat € 7,1 miljoen

- Voor beschermd wonen (vanaf 2022 een gemeenschappelijke regeling) is er een positief resultaat van € 4 miljoen. Dit resultaat wordt mede veroorzaakt doordat in de begroting 2022 voor de zekerheid extra budget is aangehouden. Bij het vaststellen van de begroting was er nog onzekerheid over de hoogte van de uitnamen voor de overgang van cliënten naar de Wlz. Daarnaast is de omvang van de integratie-uitkering door de loon- en prijsbijstelling en de volume-indexatie gestegen met € 1,5 miljoen.
- Voor het voorkomen van huiselijk geweld (een gemeenschappelijke regeling) zien we een resultaat van € 1,4 miljoen. Dit komt onder andere doordat er aan de decentralisatie vrouwenopvang een bedrag van € 0,7 miljoen is toegevoegd in het kader van kind- en gezinsbescherming. We stellen voor om het restant over te hevelen naar 2023. In de gemeenschappelijke regeling is afgesproken dat positieve resultaten beschikbaar blijven voor de gemeenschappelijke regeling.
- Voor maatschappelijke opvang (een centrumregeling) zien we een resultaat van € 1,7 miljoen. Dit is ontstaan door de toevoeging van incidentele middelen, bijvoorbeeld doordat het kabinet inzet op het voorkomen van dakloosheid, de om- en afbouw van de maatschappelijke opvang en het realiseren van woonplekken met passende ondersteuning voor (dreigend) dakloze jongeren en volwassenen. Het kabinet heeft in 2022 een bedrag van € 1,1 miljoen beschikbaar gesteld. Hiervoor zijn voorbereidende werkzaamheden uitgevoerd. De werkelijke besteding vindt plaats in 2023. We stellen voor om dit bedrag over te hevelen naar 2023. Voor maatschappelijke opvang in de regio voert de gemeente Breda deze taak als centrumgemeente uit.

Thema leren, ontwikkelen en werken, resultaat € 2,2 miljoen

- **Werk en Inkomen en overige regelingen (resultaat € 2,4 miljoen)**
 - In 2022 zagen we een verdere afname van het aantal bijstandsuitkeringen (van 4.268 naar 4.126). Het aantal verstrekte loonkostensubsidies was iets hoger dan begroot (€ 0,17 miljoen). Dit alles heeft geresulteerd in een resultaat op de Wet Buijg van € -0,5 miljoen. Die afwijking is minimaal op een budget van € 67 miljoen.
 - Voor gemeenten uit de regio zijn minder fraudeonderzoeken uitgevoerd. Dit heeft geleid tot een resultaat van € -0,2 miljoen. Momenteel bekijken we hoe we deze post kostendekkend kunnen maken.
 - De voorlopige afrekening van een Europese subsidie voor het regionale project West-Brabant Werkt aan Morgen 2020-2022 heeft voor Breda een opbrengst van € 2,4 miljoen opgeleverd.
 - Het product Werk had een resultaat van € 0,5 miljoen. Dit wordt vooral veroorzaakt door een hogere omzet dan begroot.

- Op diverse projecten voor het regionale arbeidsmarktbeleid resteert een bedrag van € 0,2 miljoen. We stellen voor om dit budget over te hevelen naar 2023 om deze regionale projecten voort te zetten.
 - Op 1 januari 2022 is de nieuwe Wet inburgering 2021 van kracht geworden. Vanwege vertragingen zijn nog niet alle gelden in 2022 uitgegeven. Er waren achterstanden in de administratie bij DUO. Statushouders die onder de nieuwe wet vielen, werden nog niet toegewezen aan gemeenten. (Inmiddels heeft DUO dit wel op orde). Ook de crisis op de woningmarkt maakt het complex om statushouders te huisvesten. We stellen voor om dit bedrag (€ 0,47 miljoen) over te hevelen naar 2023.
 - De gemeente is verantwoordelijk voor het toezicht op de kinderopvang en heeft dit belegd bij de GGD. Het streven is om het toezicht op de kinderopvang te intensiveren, waarbij in 2023 100% toezicht zal plaatsvinden. Helaas heeft de GGD door de krappe arbeidsmarkt nog steeds onvoldoende capaciteit om meer toezicht uit te voeren. De begroting is daarom niet volledig benut. Er resteert een bedrag van € 0,17 miljoen.
 - Het saldo van de bedrijfsvoering is € -0,64 miljoen, vooral veroorzaakt door de extra inzet van personeel en uitzendkrachten. Bij de decembercirculaire is extra budget toegevoegd (€ 50.000) voor de verwerking van de relatief hoge BBZ-instroom.
- **Armoede, resultaat (€ - 1,0 miljoen)**
 - We zien een resultaat van € -1,9 miljoen op de uitvoering van de regeling Energietoeslag 2022. Dit resultaat geeft echter een vertekend beeld. Van het bedrag van € 17 miljoen dat door het Rijk beschikbaar is gesteld, hadden we eerder ingeschat dat we € 5 miljoen pas in 2023 zouden uitgegeven. We hebben in 2022 toch al meer mensen bereikt dan we eerder hadden gedacht. We stellen voor om dit bedrag van € 1,9 miljoen ten laste te brengen van de € 5 miljoen in 2023.
 - Op de reguliere armoederegelingen is per saldo een positief resultaat zichtbaar van € 0,8 miljoen.
 - Voor bijzondere bijstand zijn vanuit het Rijk ook voor 2022 extra middelen toegekend om de gevolgen van de coronacrisis op te kunnen vangen. Voor Breda is dat een bedrag van € 0,2 miljoen. We zagen echter geen toename van het aantal aanvragen. Dit budget en een deel van het reguliere budget zijn niet volledig gebruikt. Het resultaat is € 0,8 miljoen.
 - In het beleidsplan armoede en schulden 2020-2023 'Werken (aan geldzorgen) loont' is jaarlijks € 0,1 miljoen gereserveerd voor maatregelen voor het maatschappelijk middenveld. Dit bedrag is in 2022 niet aangesproken.
 - Vanwege minder vergoedingen aan BredaPas-houders is er een bedrag van € 40.000 niet gebruikt. Daarnaast is aan alle huishoudens met een Bredapas aan het einde van het jaar een Breda cadeaukaart verstrekt. Dit bedrag van € 0,21 miljoen is ten laste gekomen van de resterende armoedegelden in 2022.
 - Het onderdeel schuldhelpverlening geeft een resultaat van € 70.000. Dit komt onder meer doordat het budget voor gemeentelijke bewindvoering nog niet is aangesproken. Daarnaast was er een extra dotatie aan de voorziening dubieuze debiteuren nodig.
 - Van de resterende armoedegelden in 2022 zetten we in 2023 € 75.000 in voor een maatwerkfonds voor schrijnende gevallen (€ 50.000), de versterking van vroegsignalering (€ 10.000) en een opstartfonds ontzorgen inburgering (€ 15.000). Dit bedrag wordt meegenomen als budgetoverheveling.
 - Voor het ondersteunen van de (mogelijk) gedupeerden van de kindertoeslagaffaire ontvangen we een bijdrage van het Rijk, dit is in 2022 een bedrag van € 0,14 miljoen.

Onderstaande posten (€ 0,8 miljoen) geven een neutraal resultaat, omdat er lagere uitgaven zijn dan begroot, waardoor er geen uitname uit de reserves hoeft plaats te vinden

- In 2020 zijn we gestart met een schuldenafkoopfonds. In 2022 is er € 0,12 miljoen uitgekeerd en resteert er nog € 0,17 miljoen. In raadsvoorstel BBV-2020-3084 is afgesproken dat de gelden van het fonds automatisch worden overgeheveld totdat ze zijn verbruikt.
- Begin dit jaar is het Maatwerkfonds Aanvullende Maatregelen (MAM) opgericht. Vanuit de resterende gelden van de Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK) is hiervoor € 0,6 miljoen beschikbaar gesteld. Met dit experiment kunnen (ex-)ondernemers worden geholpen om hun bedrijf en/of hun leven weer op orde te brengen. Op dit moment is hier nog weinig gebruik van gemaakt: er resteert nog € 0,53 miljoen. Dit heeft onder andere te maken met het feit dat we nog een BBZ-light regeling hebben gekregen (1 oktober 2021 - 1 april 2022). Bij resultaatbestemming wordt voorgesteld een bedrag van € 0,35 miljoen door te schuiven naar 2023 voor een aantal lopende zaken en voor het bieden van schuldhulpverlening aan ondernemers met (dreigende) schuldenproblematiek.

Thema Leven, resultaat € 0,3 miljoen

- Het resultaat op het onderdeel volksgezondheid is € -0,1 miljoen. Dit kwam door een hogere bijdrage aan de verbonden partij GGD West-Brabant.
- Het sportbeleid heeft een resultaat van € 0,3 miljoen. Dit resultaat had een aantal oorzaken. In 2022 was er € 0,1 miljoen begroot voor coronanoodsteun voor sportverenigingen. Dit bedrag is niet gebruikt, omdat het niet nodig bleek. Dat geeft hier een neutraal resultaat, omdat ook de uitname uit de reserve niet nodig is. Verder is de exploitatiebijdrage aan Optisport in 2022 vervallen, terwijl er wel geld voor begroot was. Dit veroorzaakte een resultaat van € 0,2 miljoen. Tot slot zijn enkele projecten niet doorggegaan of vertraagd, waardoor er € 0,1 miljoen reesteerde. Een voorbeeld hiervan is de aanleg van een skateplek aan de Jacob Catssingel. Dat gebeurt pas in 2023.

Thema Ontmoeten, resultaat € 2,7 miljoen

- **Wijkaanpak (resultaat € 0,5 miljoen)**
 - Voor de wijk- en dorpsplatforms resteert een bedrag van € 0,16 miljoen. Het ondersteunen van initiatieven via subsidies is nog niet terug op het niveau van voor corona. Wel zien we een lichte groei ten opzichte van 2021. Dat geeft hier een neutraal resultaat, omdat ook de uitname uit de reserve niet nodig is.
 - Op het budget voor de aandachtswijken resteert een bedrag van € 0,19 miljoen doordat sommige initiatieven meer tijd nodig hebben om tot uitvoering te komen.
 - Op de overige budgetten van de wijkaanpak zien we een resultaat van € -90.000. Het flexibele budget voor kleine fysieke aanpassingen in de wijken is succesvol gebleken. Het budget is daardoor overschreden.
 - Het aanvullend steunpakket corona is in het eerste halfjaar van 2022 benut door 7 besturen van wijk- en dorpscentra. Er was veel minder steun nodig dan verwacht, waardoor een budget van € 0,24 miljoen resteert.
- **Statushouders en opvang vluchtelingen (resultaat € 2,2 miljoen)**

Vanuit het Rijk is voor de opvang van ontheemden Oekraïne een subsidie ontvangen van € 12,5 miljoen. De uitgaven betreffen € 10,2 miljoen en dit leidt tot een positief resultaat van € 2,3 miljoen. Bij resultaatbestemming wordt voorgesteld dit bedrag over te hevelen, zodat het beschikbaar blijft voor opvang van Oekraïners. Voor de komende jaren is de dekking op voorhand niet te garanderen, indien er geen opvang meer zal plaats vinden zal ook een groot deel van de kosten komen te vervallen. Echter kunnen de aangegane (huur)verplichtingen voor de komende jaren bekostigd worden uit het positieve resultaat van dit jaar.

INVESTERINGEN

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Beschikbare	Verwachte	Werkelijke	Onderuitnutting	Vrijval	Nog
--------------	-------------	-----------	------------	-----------------	---------	-----

	investerings	uitgaven 2022	uitgaven tm 2022	uitgaven 2022	2022	beschikbaar eind 2022
Vitaal en Sociaal Breda						
Wijkontwikkeling	286	286	33	253		253
Speelvoorzieningen	501	501	280	221		221
Totaal	787	787	313	474		474

TOELICHTING INVESTERINGEN

Wijkontwikkeling

- Vanuit het krediet Linie-Zuid zijn nog geen uitgaven gedaan. Dit is uitgesteld naar het derde kwartaal van 2023 vanwege de subsidieaanvraag en de uitvoering door de woningbouwcorporatie en WMWM.
- Op het krediet Driesprong resteert nog een klein budget voor nazorg in de periode 2022-2024.

Speelvoorzieningen

- Het krediet voor de instandhoudingsinvesteringen voor speelvoorzieningen is in 2022 niet volledig gebruikt. Dat komt doordat we pas laat in het jaar een contract hadden en rechtmatig konden inkopen.

RESERVES

Bedragen x € 1.000

Vitaal en Sociaal Breda	Stand 1-1-2022	Uitsplitsing reserves	Bedrag mutaties	Stand 31-12-2022
Investerings sportverenigingen	18		-18	0
Vrouwenopvang	2.100		-1.029	1.071
Algemene reserve programma 1	0	4.649	-3.699	950
Exploitatiereserve programma 1	0	1.221	10.725	11.946
Totaal	2.118	5.870	5.979	13.967

TOELICHTING RESERVES

Dit zijn de belangrijkste mutaties in de reserves:

Reserve investeringen sportverenigingen

De mutatie heeft betrekking op onttrekkingen vanuit de investeringsregeling die door sportverenigingen zijn aangevraagd en beschikt.

Reserve vrouwenopvang

Het bestedingsdoel van deze reserve betreft de noodzakelijke vernieuwing van de vrouwenopvang aan de Assumbrugstraat. In 2022 heeft het bestuur van Safegroup verschillende scenario's uitgewerkt, die zijn besproken met de betreffende wethouder. De plannen zijn daarna concreet gemaakt, waardoor er in 2022 € 1 miljoen is onttrokken uit de reserve.

Algemene reserve programma 1

Bij de bestuursrapportage 2022 zijn de algemene reserve en exploitatiereserve gesplitst per programma. De mutatie van de algemene reserve betreft vooral een uitname van € 3,9 miljoen voor huishoudelijke ondersteuning om de hogere kosten op te vangen.

Exploitatiereserve programma 1

De mutaties in de exploitatiereserve betreffen uitgaven voor diverse posten vanuit de budgetoverhevelingen in 2020 en 2021. Daarnaast gaat het om toevoegingen van gelden die zijn ontvangen in 2022 en die pas in 2023 nodig zijn. Grotere posten hierin zijn een bedrag van € 5 miljoen voor de energietoeslag 2022 en € 1,2 miljoen aan regionale middelen voor de crisisdienstverlening voor de aanpak van jeugdwerkloosheid.

VOORZIENINGEN

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Stand 1-1-2022	Bedrag mutaties 2022	Stand 31-12-2022
Vrz van derden verkregen middelen (progr 1)	123	-46	77
Vrz verlies Juzt	820	-820	0
Vrz archivering Juzt	0	1.370	1.370
Totaal	943	504	1.447

TOELICHTING VOORZIENINGEN

Voorziening van derden verkregen middelen

De mutaties betreffen diverse inlossingen in het kader van Social Return On Investment (SROI) en een ontvangen subsidie van ZonMw (Zorg Onderzoek Nederland Medische Wetenschappen), die is ingezet voor een trainingsprogramma voor de aanpak van verward gedrag.

Voorziening verlies Juzt

De voorziening is getroffen voor de financiële afwikkeling van de opheffing van stichting Juzt, die in 2022 is afgerond.

Voorziening archivering Juzt

De voorziening is getroffen voor het uitvoeren van de bewaarderstaken voor de komende 20 jaar vanwege de opheffing van stichting Juzt.

BELEIDSSTUKKEN

Achterliggende documenten bij dit programma

Naam document	Soort document	Jaar
Samen voor onze toekomst, beleid jeugd(hulp) 2020-2023	Kaderstellend	2020
Strategische Onderwijsagenda Breda 2019/2020 - 2023/2024	Kaderstellend	2019
Subsidies Breda samen doen, 2021-2022	Kaderstellend	2020
Beleidskader Participatie	Kaderstellend	2015

"Werken (aan geldzorgen) loont. Beleidsplan Armoede en schulden Breda 2020-2023"	Kaderstellend	2020
Beleidsplan WMO (Goede zorg doen we samen)	Kaderstellend	2015
Team Breda	Kaderstellend	2017
"Thuis in Breda 2019"	Kaderstellend	2019
Alliantie Breda, 2019 tot en met 2022	Uitvoerend	2019
Opvang en bescherming in Regio Breda	Kaderstellend	2017
Verordening Maatschappelijke Ondersteuning Breda 2021	Kaderstellend	2021
Verordening Jeugdhulp Breda 2020	Kaderstellend	2021
Uitvoeringsplan jeugd(hulp) 2020-2023	Uitvoerend	2021
Beleidskader regionale maatwerkvoorziening Beschermd wonen regio Breda	Kaderstellend	2021
Bestuursakkoord 2022 - 2026 Dichtbij doen, samen sterk vooruit	Kaderstellend	2022

AAN DIT PROGRAMMA GERELATEERDE VERBONDEN PARTIJEN

GR programma Schoolverzuim en Voortijdig Schoolverlaten

Vitaal en Sociaal Breda	Thema Opgroeien
Verantwoordelijk bestuurder:	Arjen van Drunen
Bestuurlijk vervanger:	Boaz Adank
Belang in verbonden partij in %:	45,7%
Soort verbonden partij:	Gemeenschappelijke regeling

Bijdrage van de verbonden partij aan het programma

De gemeenschappelijke regeling Programma Schoolverzuim en Voortijdig Schoolverlaten is beter bekend onder de naam Regionaal Bureau Leren West-Brabant (RBL). Centraal staat niet de 'leerplicht', maar het 'leren' om het belang te onderstrepen van een goed opleidingsniveau. Er zijn 16 deelnemende gemeenten. Samenwerken gebeurt op 3 niveaus:

- Alle deelnemende gemeenten kozen voor het gezamenlijk voeren van één administratie voor de leerplicht en de Regionale Meld- en Coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten (RMC).
- Moerdijk, Drimmelen, Alphen-Chaam, Geertruidenberg, Baarle-Nassau, Oosterhout en Breda werken intensief samen om alle jongeren van 5 tot 23 jaar te begeleiden naar de juiste opleiding, zorg of werk.
- Minder intensief maar wel praktisch werken Etten-Leur, Rucphen en Zundert samen in de begeleiding van jongeren op het middelbaar beroepsonderwijs (mbo) en de kwalificatieplicht van jongeren van 16 tot 23 jaar.

Bijzondere ontwikkelingen bij de verbonden partij

Het RBL is een platte organisatie met bijna uitsluitend kosten voor personeel en bedrijfsvoering. De stijging van kosten volgt in principe de landelijke trend. Wettelijke ontwikkelingen in de leerplicht en bij de toeleiding naar arbeid leiden tot de inzet van aanvullende formatie. Door deze ontwikkelingen en ook door landelijke trends als gevolg van wijzigingen in de cao, is er geen sprake van gelijkblijvende deelnemersbijdragen. Feitelijk wordt voor de komende jaren een verhoging van de gemeentelijke bijdrage voorzien.

De druk op de RBL-begroting leidde in 2022 tot een overschrijding van 235.000 euro. Het aandeel daarin voor de gemeente Breda bedraagt 105.000 euro. De overschrijding wordt o.m. veroorzaakt door verhoging van administratie en facilitaire kosten, extra inzet voor leerlingen uit Oekraïne, de effecten van Corona, inhuur wegens ziekte en de additionele inzet van 2 fte om de uitvoering tenminste op de afgesproken wettelijke minimumvariant te waarborgen. De hulpverlening aan jongeren heeft op het gewenste niveau plaatsgevonden en het landelijke beeld van de toename van het aantal voortijdig schoolverlaters geldt niet in eenzelfde mate voor onze regio.

Voor 2023 wordt opnieuw rekening gehouden met hogere kosten als gevolg van de effecten van cao-afspraken, het continueren van de additionele inzet van 2 fte en geprognosticeerde meerkosten van 185.000 euro. De overschrijding die ontstaat zal volgens de afgesproken verdeelsleutel worden verrekend met de regiogemeenten. Twee kanttekeningen die bovendien doorwerken in het eindbeeld zijn: a. de nu nog niet nader te bepalen extra inspanningen voor de begeleiding van leerlingen uit Oekraïne en b. de kosten van de noodzakelijke doorontwikkeling van het RBL zoals de kwalitatieve versterking van medewerkers en het optimaliseren van de organisatorische inrichting.

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

Het belangrijkste risico van deze GR is het uittreden van een van de deelnemende gemeenten. Dit risico is klein, want het gaat om de uitvoering van verplichte wettelijke regelingen. Uitvoering via deze GR beperkt de kosten voor de deelnemers en is effectief.

Neovita BV

Vitaal en Sociaal Breda	Thema Leren, ontwikkelen en werken
Verantwoordelijk bestuurder:	Marike de Nobel
Bestuurlijk vervanger:	Carla Kranenburg - van Eerd
Belang Breda in verbonden partij in %	100%
Soort verbonden partij:	Vennootschappen en coöperaties

Bijdrage van de verbonden partij aan het programma

Neovita BV is mede opgericht voor de taken op het gebied van begeleiding en re-integratie, die niet of niet goed in het publiekelijk domein passen. De gemeente Breda voert de uitvoerende en administratieve taken uit.

Bijzondere ontwikkelingen bij de verbonden partij

Neovita BV heeft medewerkers in dienst uit de doelgroep van de Participatiewet. De gemeente detacheert hen binnen de eigen organisatie en bij andere werkgevers. Neovita belast de loonkosten verminderd met de ontvangen (loonkosten) subsidies worden 1 op 1 door aan de gemeente Breda.

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

De loonkosten verminderd met de ontvangen (loonkosten) subsidies worden 1 op 1 doorbelast aan de gemeenten Breda. De overige kosten/uitvoeringskosten worden met een opslag doorbelast aan de gemeente Breda. Hierdoor is er nauwelijks sprake van een financieel risico.

GR GGD West-Brabant

Vitaal en Sociaal Breda	Thema Leven
Website GGD West-Brabant:	GGD West-Brabant
Verantwoordelijk bestuurder:	Arjen van Drunen
Bestuurlijk vervanger:	Boaz Adank
Belang Breda in verbonden partij in %:	25,9%
Soort verbonden partij:	Gemeenschappelijke regeling

Bijdrage van de verbonden partij aan het programma

De GGD (Gemeentelijke Gezondheidsdienst) voert in opdracht van de West-Brabantse gemeenten de Wet publieke gezondheid uit. Het GGD-beleid richt zich op het bewaken, beschermen en bevorderen van de gezondheid van alle inwoners, vooral van de meest kwetsbaren. Samenwerking staat centraal: de GGD verbindt haar kennis actief aan partijen in het sociaal en veiligheidsdomein en het openbaar bestuur. Net als in de voorgaande jaren zag de gemeente in 2022 haar speerpunten op het gebied van gezondheidsgebied terug en kregen inwoners die het moeilijk hadden de aandacht die nodig was, in samenwerking met ketenpartners.

De GGD biedt op basis van cijfers uit onder meer de Gezondheidsmonitor onderbouwing voor en advies over het publieke gezondheidsbeleid (Brabantscan). Zij sloot goed aan op de lokale aanpak binnen het sociaal domein. De GGD neemt deel aan thematafels in het kader van 'Breda Doet', is betrokken bij de wijkaanpak en heeft aandacht voor gezondheidsbevordering onder kwetsbare groepen. Dan gaat het vooral om kwetsbare kinderen en hun ouders (via de JGZ), laaggeletterden, dak- en thuislozen, kwetsbare ouderen en verwarde mensen in de wijk (OGGZ). De GGD coördineert het uitstapprogramma prostituees en sinds 2019 zet zij nadrukkelijk in op infectieziektebestrijding en -preventie. Binnen Jongeren Op Gezond Gewicht (JOGG) stimuleert de GGD samen met de gemeente een gezonde leefstijl onder kinderen en jeugd. Eerder hebben de GGD en de gemeente voorbereidingen getroffen voor een Lokaal Preventie Akkoord. Partners die zijn aangesloten bij het Bredaas Lokaal Preventie Akkoord konden in 2022 subsidie aanvragen voor hun activiteiten.

Bijzondere ontwikkelingen bij de verbonden partij

Waar in de voorgaande jaren de impact van de coronacrisis groot was, kreeg de GGD in 2022 te maken met nieuwe uitdagingen. De oorlog in Oekraïne leidde tot een toestroom van vluchtelingen naar Nederland. De gemeenten in West-Brabant boden hiervoor noodopvang aan en dit bracht extra taken voor de GGD met zich mee. De screening van kinderen en de vaccinatie van kinderen en volwassenen, waar de vaccinatiëgraad nog niet gelijk was aan die van Nederland, kwamen erbij. Ook werden door de GGD technisch hygiënische inspecties van de opvanglocaties uitgevoerd in de gemeente. Daarnaast had ook de GGD (net als veel andere sectoren) in 2022 te maken met veel vacatures die vanwege de krapte op de arbeidsmarkt moeilijk konden worden ingevuld. Vooral voor het vakgebied van de Forensische Geneeskunde is dit een zorgelijke ontwikkeling. De GGD is zich hier bewust van en startte mede daardoor eind 2022 het innovatietraject GGD Next Label.

Ten aanzien van informatiebeveiliging en privacy was 2022 een enerverend jaar voor de GGD waarin de informatieveiligheid verder werd doorontwikkeld. Om de dienstverlening te continueren is de GGD steeds afhankelijker van de beschikbaarheid van systemen en de betrouwbaarheid van informatie. In dat kader heeft de GGD in 2022 waar nodig samen met haar partners extra beveiligingsmaatregelen genomen en zijn medewerkers getraind in het veilig werken in een digitale omgeving. De inzet van de GGD voor 'Nu niet zwanger' is in het verleden financieel gewijzigd, omdat dit project nu sinds 2022

cofinanciering vanuit de regio heeft, zodat de kosten niet alleen door de gemeente Breda hoeven te worden gedragen. Voor komende jaren zijn het GALA en het IZA belangrijke nieuwe ontwikkelingen die op ons als gemeente en op de GGD afkomen. Uit het IZA (Integraal Zorgakkoord) vloeit een regio-akkoord (met de GGD-regio) waarbij we diverse aanpakken verplicht regionaal moeten gaan oppakken. Hier krijgen we ook gelden voor die we vanuit mandaathouderschap gaan verdelen in de regio inclusief plan. In IZA zitten een aantal verplichte aanpakken die terug gaan komen in het GALA (Gezond Actief Leven Akkoord). Voorbereidingen hierop hebben we in 2022 getroffen.

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

De (financiële) impact van corona was in 2022 niet meer te vergelijken met de jaren daarvoor. Net als in voorgaande jaren is er een risico op het gebied van informatiebeveiliging en privacy. Het is belangrijk dat de gegevens goed beveiligd worden, zodat de persoonsgegevens van de Bredaase inwoners niet openbaar toegankelijk worden. Tevens heeft de GGD ook last van schaarste op de arbeidsmarkt en een hoog ziekteverzuim. Er is een risico dat de goede dienstverlening richting de Bredanaars daardoor in het geding komt. Informatiebeveiliging en privacy blijven risicovolle thema's, mede aangezien de GGD steeds afhankelijker is geworden van de beschikbaarheid van systemen en de betrouwbaarheid van informatie.

GR Regionale Ambulancevoorziening (RAV) Brabant Midden-West-Noord

Vitaal en Sociaal Breda	Thema Leven
Website Regionale Ambulancevoorziening:	Regionale Ambulancevoorziening
Verantwoordelijk bestuurder:	Arjen van Drunen
Bestuurlijk vervanger:	Boaz Adank
Belang Breda in verbonden partij in %:	2,4%
Soort verbonden partij:	Gemeenschappelijke regeling

Bijdrage van de verbonden partij aan het programma

Met de Regionale Ambulancevoorziening (RAV) zijn Bredanaars verzekerd van toereikende ambulancezorg. Dit betekent hulpverlening op de plaats van een ongeval, goed en snel vervoer naar het ziekenhuis, binnen verplichte aanrijtijden. Hierover zijn prestatieafspraken gemaakt met zorgverzekeraars en de RAV. De gemeente geeft geen financiële bijdrage aan de GR RAV.

Bijzondere ontwikkelingen bij de verbonden partij

In 2022 maakte de RAV een voorzichtige start met het terug gaan "naar normaal" na de coronacrisis. Corona was in 2022 nog aanwezig op de achtergrond maar lang niet meer zo allesoverheersend als in de jaren daarvoor.

Verder werd nog duidelijker dat het zorglandschap in Nederland in rap tempo aan het veranderen is, waarbij de uitdaging voor de toekomst is om kwaliteit, toegankelijkheid en betaalbaarheid van zorg voor iedereen te garanderen terwijl er tegelijkertijd een toenemende vraag naar spoedzorg is. Ook verscheen het Integraal Zorgakkoord waarin afspraken werden vastgelegd over o.a. het realiseren van meer passende, preventieve, duurzame en gedigitaliseerde zorg.

Daarnaast werd de inzet van de verpleegkundig specialisten uitgebreid; deze waren al actief in de regio Tilburg en 's-Hertogenbosch maar nu ook in onze gemeente. Zij worden nu ook ingezet voor patiëntenzorg. De verpleegkundig specialisten mogen extra handelingen verrichten zoals het hechten van wonden, antibiotica voorschrijven of een echo maken. Patiënten kunnen hierdoor meer thuis worden behandeld wat in veel gevallen een rit naar het ziekenhuis voorkomt en zodoende weer minder stress oplevert voor de patiënt.

Ook het zogeheten laag en midden-complex vervoer maakte ontwikkelingen door in 2022. De divisie Laag- en midden-complexe ambulances is in 2022 op volledige sterkte gebracht. Alle medewerkers van de zorgambulance zijn inmiddels omgeschoold. Ook nam het team haar intrek in een nieuwe ambulancepost in Tilburg.

In het voorjaar van 2022 werd de pilot Zorgcoördinatie in de Bossche regio afgesloten. In deze pilot werd intensief samengewerkt met het ziekenhuis, de Huisartsenpost, thuiszorg en GGZ. Een belangrijke conclusie uit de evaluatie van deze pilot is dat het onderling delen van informatie cruciaal is, meer nog dan het daadwerkelijk fysiek bij elkaar zitten op één locatie.

Op de meldkamer in Bergen op Zoom werden in 2022 voor het eerst niet-verpleegkundig centralisten ingezet, binnen de kaders van een landelijke pilot. Bij een positieve evaluatie volgt de meldkamer in 's-Hertogenbosch in 2023.

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

De vergunningverlening en financiering van de ambulancezorg blijft lopen via de zorgverzekeraars. Dit betekent geen financieel risico voor de gemeente.

